KÜRD DÎPLOMAT

xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır
H.Əliyev

www. Diplomata-kurdi.com

№ 14 (213) 29 Aprel, Nîsan - 5 May, Gûlan, sal 2013
Ji meha şûbatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û sîyasî

Qiyməti: / Hêjaye: 40 qəpik

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məsçidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səbahəddin Eloğlu

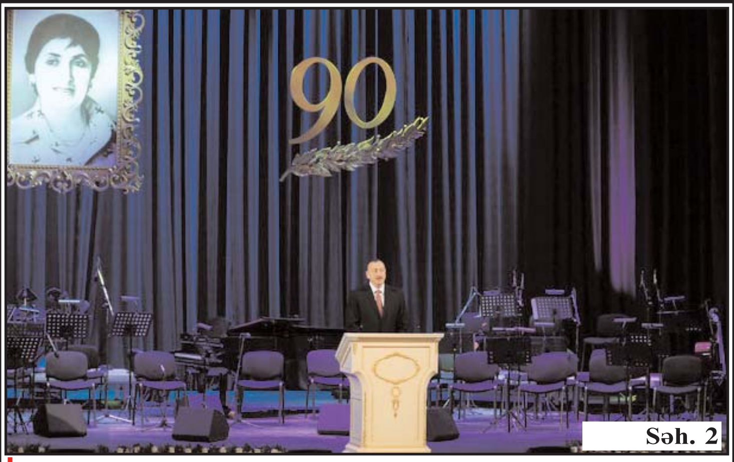
Səh. 2

İlham Əliyev akademik Zərifə xanım Əliyevanın 90 illik yubileyinə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə iştirak etmişdir

Səh. 13

Serokê Kurdistanê pêşwaziya Beşîkçî kir

Xocalı soyqırımı Kürdüstanın Ərbil şəhərində keçirilən konfranslarda qaldırılıb

Tahir Süleyman: *"Ərbil türkmənləri Azərbaycandan fərqli olaraq, 50-dən artıq ölkənin, eləcə də Ermənistanın on illərdir İraqda səfirliyi və Ərbildə konsulluqları fəaliyyət göstərir", görəsən bizim doğma Azərbaycanın səfirliyi niyə yoxdur deyə soruşurlar?*

(davamı səh. 6-da)

Azərbaycan Respublikası Prezidenti, zati-aliləri İlham Əliyev cənablarına "Diplomat" qəzetinin idarə heyəti adından MÜRACİƏT

Səh. 3

Səh. 7

Sabiq türkmən naziri Cövdət Nəccar Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə müraciət etdi

Səh.11

Serokwezîr Nêçîrvan Barzanî sibê diçe Bexdayê

В Швеции прошла церемония открытия представительства КРГ

Səh. 14

Pêşmergeyan derdora Kerkûkê girtin

Səh. 12

MÎT şandeya KCK bi balafira taybet ji Qendîlê biriye Oslo

Səh. 11

Səh. 4

Tanınmış türkmən şairi, sabiq millət vəkili "Yeni Müsavat"a danışdı

Səh. 8

Türkmən deputatın açıqlamaları

Səh. 9

Əməkdaşımız Bərzaninin kəndindən yazır

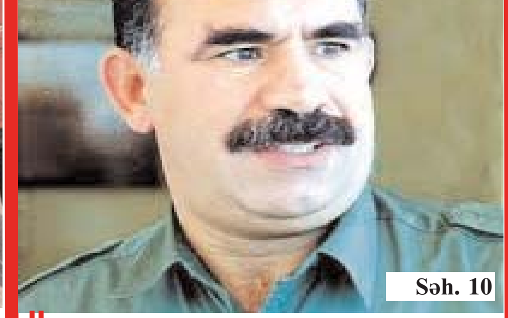
Səh. 10

Öcalan Nobel'e adaydır

İlham Əliyev akademik Zərifə xanım Əliyevanın 90 illik yubileyinə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə iştirak etmişdir

Dövlətimizin başçısı yubiley mərasimində nitq söylədi.

-Hörmətli xanımlar və cənablar.

Hörmətli qonaqlar.

Mən sizin hamınızı ürəkdən salamlayıram. Bu gün yubiley tədbirində iştirak etmək üçün Azərbaycana gəlmiş bütün qonaqları səmimiyyətlə salamlayıram. Azərbaycana xoş gəlmişsiniz.

Zərifə xanım Əliyeva böyük həkim, böyük alim idi. Onun 90 illik yubileyini dövlət səviyyəsində qeyd etmək üçün mən Prezident kimi müvafiq Sərəncam imzalamışdım. Sərəncam əsasında müxtəlif tədbirlər keçirilmişdir. Bu tədbirlərin çox böyük mənası var idi. Çünki bu tədbirlərdə, elmi simpoziumlarda oftalmologiya elmində gedən proseslər bir daha təhlil edilmiş, çox dəyərli fikirlər səslənmiş və bu tədbirlər oftalmologiya sənətinə, oftalmologiya elminə yeni bir töhfə olmuşdur.

Zərifə xanım, sözün əsl mənasında, böyük həkim idi. O, Azərbaycan oftalmologiya məktəbinə öz dəyərli töhfəsini vermişdir, gənc kadrların hazırlanmasında çox böyük fəaliyyət göstərmişdir. Eyni zamanda, insanların görmə qabiliyyətinə mənfi təsir göstərən istehsalatlarda onun laboratoriyaları fəaliyyət göstərmişdir. Bu laboratoriyalarda bir tərəfdən insanların sağlamlığına zərərli istehsalların təsiri öyrənilmiş, eyni zamanda, xəstələrin müalicəsi də təşkil edilmişdir.

Alim kimi Zərifə xanım çox böyük zirvələrə çata bilmişdir. Onun əsərləri, elmi monoqrafiyaları bu gün də öz aktuallığını itirmir.

Bir alim kimi Azərbaycan Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü seçilmişdir, eyni zamanda, Sovet İttifaqının oftalmologiya elmində ən yüksək mükafat olan Averbax mükafatına layiq görülmüşdür.

Onun bütün fəaliyyəti, gördüyü bütün işlər insan amilinə dayanırdı. Çünki o, həm peşəkar həkim, eyni zamanda, çox xeyirxah insan idi və hər bir həkimdə bu iki amil birləşməlidir. Çünki həkim peşəkar olmalıdır, insanlara xidmət göstərməlidir. Eyni zamanda, həkim xeyirxah insan olmalıdır. Zərifə xanımın bu məsələlərlə bağlı da fikirləri, məqalələri var idi. Həkimin etik davranışı ilə bağlı onun çox dəyərli fikirləri olmuşdur. Hesab edirəm ki, bu fikirlər bu gün də hər bir həkim üçün əsas olmalıdır.

Zərifə xanım böyük lider, ulu öndər Heydər Əliyevin ömür-gün yoldaşı idi. Bütün işlərdə ona dayaq olurdu, onu dəstəkləyirdi. Ailəmizdə olan ab-hava, mühit, valideynlər arasında olan münasibətlər əlbəttə ki, bizi də tərbiyə edirdi. Yəni, ailədə tərbiyəni valideynlərin münasibətlərini görərək alırdıq. Əlbəttə, 1970-ci illərdə - Heydər Əliyev Azərbaycanda birinci katib vəzifəsində işlədiyi dövrdə Heydər Əliyevin həyat yoldaşının əlbəttə ki, müxtəlif imtiyazları və üstünlükləri ola bilərdi. Ancaq Zərifə xanım çox sadə bir insan idi, heç vaxt büruzə vermirdi ki, Heydər Əliyevin – birinci katibin həyat yoldaşıdır. Həmişə onun yanında sadə insanlar olurdu. O, həmişə sadə insanların əhatəsində olurdu. Çox təvazökar idi.

Bir daha demək istəyirəm ki, heç vaxt heç bir sözü, addımı ilə göstərmirdi ki, onun cəmiyyətdə hansısa xüsusi statusu vardır və bu da təbiidir, əslində belə də olmalıdır. Ancaq biz bilirik ki, bir çox hallarda belə deyil və müəyyən statusa malik olan insanlar, yaxud da ki, onların yaxınları özləri üçün xüsusi imtiyazlar tələb edirlər. Zərifə xanımın bu sahədəki hərəkətləri, davranışı da nümunə olmalıdır. Zərifə xanım çox yüksək mədəniyyətə malik olan, çox istedadlı, bilikli insan idi. Nəinki öz peşəsində, eyni zamanda, hərtərəfli istedadlı bir insan idi və bəziləri üçün o, necə deyərlər, son ümid yeri, ümid ünvanı idi. Hətta tanımadığı adamlar belə müxtəlif xahişlərlə, müxtəlif şikayətlərlə onun iş yerinə gəlirdilər. O, çalışırdı ki, hər kəsə kömək göstərsin. Tanımadığı adamların xahişlərini gəlib atama çatdırırdı və o məsələlərin böyük əksəriyyəti öz həllini tapırdı. Yəni, daim insanlara xidmət etmək, kömək göstərmək arzuları, amalları ilə yaşayırdı.

Əlbəttə ki, onun unudulmaz obrazı bu gün də mənim üçün çox əzizdir, doğmadır. Eyni zamanda, Zərifə xanım yüksək davranış meyarlarına malik idi. İnsanlara münasibətdə səmimiyyət, xeyirxahlıq, eyni zamanda, yüksək mədəniyyət, alicənablıq – bütün bu gözəl amillər onda birləşmişdi. Zərifə xanım əsl ziyalı idi, Azərbaycan xanımına xas olan bütün müsbət keyfiyyətləri özündə birləşdirmişdi, onları təcəssüm etdirirdi.

Bununla bərabər, çox istedadlı insan idi, hərtərəfli istedadlı, musiqini çox sevirdi, istənilən melodiyanı, istənilən mahnını notlarsız çox böyük məharətlə,

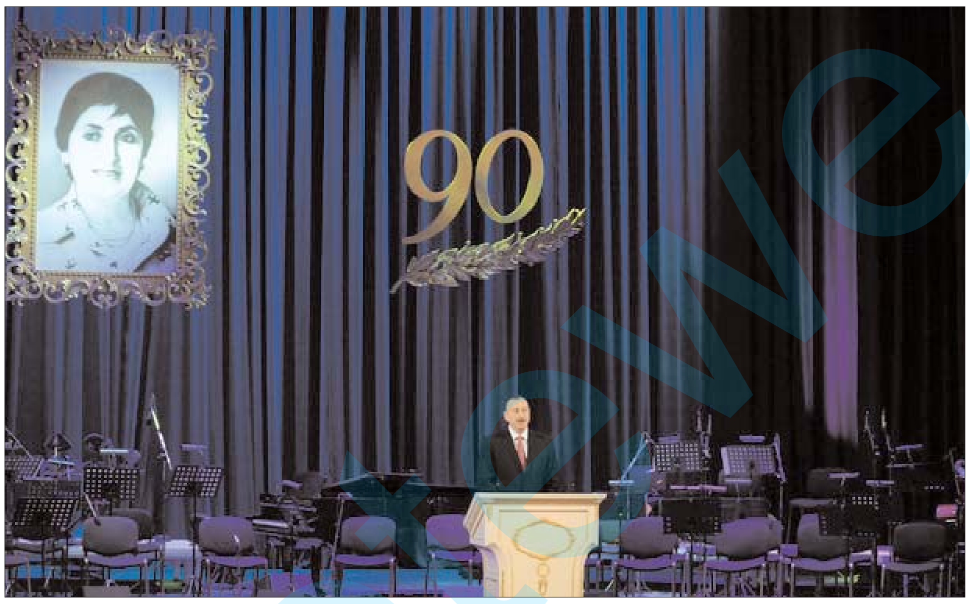

ustalıqla pianoda ifa edə bilirdi. Teatrı çox sevirdi və yadımdadır ki, 1970-ci illərdə onunla bərabər dəfələrlə Azərbaycan teatrlarında olmuşam, bütün tamaşalara baxmışam. Elə tamaşalar var idi ki, biz o tamaşalara bir neçə dəfə bir yerdə baxırdıq.

Bu teatrı da çox sevirdi. O vaxt bu teatrın adı Musiqili Komediya Teatrı idi və demək olar ki, hər həftə bu teatra gəlirdik. Elə bir tamaşa yox idi ki, biz onu görməyək. Elə tamaşalar da var idi ki, o tamaşaları bir neçə dəfə seyr edirdik. Bəlkə də bu gün Zərifə xanımın yubileyinin məhz bu teatrda, yenidən əsaslı təmirdən çıxmış teatrda keçirilməsi də rəmzi xarakter daşıyır.

Hər bir insan üçün onun valideynləri, onun anası əzizdir, müqəddəsdir. Bu da təbiidir. Hər bir insan doğmalarını öz qəlbində yaşadır. Zərifə xanımın adı əbədiləşdirilib, onun adına küçə vardır. Onun yaşadığı küçə onun adını daşıyır. Onun böyük töhfəsi olan Oftalmologiya Mərkəzi onun adını daşıyır və Mərkəzlə üzbəüz onun abidəsi ucaldılıbdır. Əlbəttə ki, onun xatirəsi, onun obrazı onu tanıyanların qəlbində yaşayır. Mən çox xoşbəxtəm ki, Zərifə xanım kimi anam olmuşdur. Ancaq əfsuslar olsun ki, biz onu tez itirdik. Vaxtından əvvəl həyatdan getdi, hələ çox iş görə bilərdi.

Ancaq həyat belədir ki, heç kim deyə bilməz nə vaxt nə baş verəcəkdir.

Biz bu gün yubiley tədbirlərini keçirməklə bərabər, eyni zamanda, ölkəmizdə səhiyyə sahəsində aparılan işlərə bir daha nəzər salırıq. Xüsusilə nəzərə almalıyıq ki, bu gün bizim qonaqlarımızın arasında görkəmli alimlər, həkimlər iştirak edirlər. Son illər ərzində Azərbaycanda səhiyyə sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün böyük işlər görülmüşdür, islahatlar aparılmışdır.

Səhiyyənin maddi-texniki bazası böyük dərəcədə möhkəmləndirilmişdir. Təkcə onu demək kifayətdir ki, son 10 ildə Azərbaycanda 500-dən çox tibb müəssisəsi tikilmiş və ya əsaslı şəkildə təmir edilmişdir.

Həm Bakıda, həm bütün bölgələrdə indi lazımi tibb xidməti almaq üçün bütün şərait vardır. Bakıda bizim demək olar ki, bütün əsas tibb ocaqları ya yenidən tikilmiş, ya da orada təmir-bərpa işləri aparılmışdır.

Oftalmologiya Mərkəzi yenidən tikilmişdir və dünya miqyaslı bir mərkəzdir. Onkologiya Mərkəzinin yeni korpusları tikilmişdir. Uroloji xəstəxana yenidən qurulmuşdur - neyrocərrahiyyə, cərrahiyyə mərkəzləri, Perinatal Mərkəz, Talassemiya Mərkəzi, keçmiş "Semaşko" xəstəxanası, indi kliniki xəstəxana adlandırılır. Mərkəzi Kliniki Xəstəxana yenidən bərpa edilmişdir. Bu xəstəxananın yeni böyük korpusu tikilməkdədir. Uşaq xəstəxanaları əsaslı şəkildə təmir olunubdur. Yəni, Bakıda son illər ərzində görülmüş işlər səhiyyənin maddi-texniki bazasını böyük dərəcədə gücləndirmişdir. Hazırda tikilməkdə olan Bakı Sağlamlıq Mərkəzi bir neçə böyük xəstəxananı birləşdirəcəkdir. Biz ilin sonuna qədər Bakı Sağlamlıq Mərkəzinin açılışını qeyd edəcəyik.

Eyni zamanda, bölgələrdə səhiyyə müəssisələrinin yaradılması, tikilməsi prosesi gedir. Hər bir şəhərdə ya diaqnostika mərkəzi, ya mərkəzi rayon xəstəxanası tikilib, yaxud da ki, təmir edilibdir. Hazırda yeddi şəhərdə təmir işləri gedir. Qarşıya vəzifə qoyulmuşdur ki, biz bir-iki il ərzində Azərbaycanda hər bir yaşayış məntəqəsində, hər bir şəhərdə, hər bir rayonda ən yüksək tibbi xidmətə nail olmalıyıq. Azərbaycana ən müasir avadanlıq gətirilir. Yəni, dövlət öz tərəfindən lazımi işləri görür. Təkcə onu demək kifayətdir ki, son on il ərzində səhiyyə xərclərinə ayrılan vəsait 11 dəfə artmışdır. Həkimlərin maaşı 6 dəfə artmışdır. Halbuki bu gün də o maaşların səviyyəsi bizi qane edə bilməz. Bu məsələlərin gələcəkdə daha da səmərəli şəkildə həlli üçün indi hökumət işləyir. Yəni, maaşlar daim qaldırılacaqdır. Ancaq biz bu dinamikanı görürük. Çox müsbət dinamikadır. Azərbaycanın ümumi inkişafına uyğun olan dinamikadır. Eyni zamanda, biz burada dövlət siyasətinin təzahürlərini də əyani şəkildə görürük.

Çünki bizim siyasətimizin mərkəzində, - bunu mən dəfələrlə demişəm, - insan amili, Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Azərbaycan vətəndaşı sağlam olmalıdır. Gənc nəsil sağlam böyüməlidir. Bunu etmək üçün ilk növbədə yüksək səviyyəli tibbi xidmət olmalıdır.

Biz indi iqtisadi cəhətdən güclənmişik. Yenə də deyirəm, siyasətimizin əsasında, mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayandığı üçün biz maliyyə resursları cəlb etmişik. Ancaq təkcə maliyyə resurslarının cəlb edilməsi ilə iş bitmir. Eyni zamanda, peşəkarlıq artmalıdır. Kadrların hazırlanması sahəsində daha da böyük işlər görülməlidir. Hazırda bu işlər inkişafdadır. Azərbaycan həkimlərinin bir qrupu xaricdə təlim keçir. Xaricdən gələn görkəmli mütəxəssislər, alimlər Azərbaycanda fəaliyyət göstərirlər. Yəni, biz gələcəkdə bu işlərə daha da çox vəsait ayıracağıq ki, peşəkarlıq artsın, Azərbaycanda səhiyyənin nəinki maddi-texniki bazası, eyni zamanda, səviyyəsi, ümumiyyətlə, dünya standartlarına cavab versin.

Hesab edirəm ki, buna nail olmaq üçün bizim bütün imkanlarımız vardır. Yenə də deyirəm, son illər ərzində Azərbaycanda uşaq ölümü kəskin şəkildə aşağı düşmüşdür. Statistik göstəricilər də, onların dinamikası da çox müsbətdir. Həkimlər yaxşı bilir, əfsuslar olsun ki, bütün dövrlərdə Azərbaycanda körpə ölümü yüksək idi, Sovet İttifaqı dövründə digər respublikalarla müqayisədə həmişə yüksək idi. İndi uşaq ölümü kəskin şəkildə azalmışdır. İnsanların ömrünün uzunluğu artır, bu da hər bir ölkənin ümumi inkişafını şərtləndirən bir amildir. Çox sevindirici haldır ki, bu proses də müsbət istiqamətdə gedir. Azərbaycanda əhali artır. Son on il ərzində Azərbaycanda əhalinin sayı bir milyondan çox artmışdır. Azərbaycanda əhalinin artım templəri Avropa qitəsində ən yüksəkdir. Əlbəttə, bütün bu amillər tələb edir ki, səhiyyə sahəsində daha da ciddi islahatlar aparılmalıdır. Həm struktur islahatları aparılmalı, eyni zamanda, ilk növbədə peşəkarlıq artmalıdır. Əminəm ki, əgər biz bundan sonra da bu templərlə inkişaf etsək, bu məsələlər də öz həllini tapacaqdır. Azərbaycanda bu sahədə görülən işləri beynəlxalq təşkilatlar da qiymətləndirir. Bir müddət bundan əvvəl Bakıda Dünya Səhiyyə Təşkilatı Avropa Komitəsinin konfransı keçirilmişdir və orada qeyd edilmişdir ki, Azərbaycanda səhiyyə sisteminin təkmilləşdirilməsində çox böyük inkişaf və tərəqqi vardır.

Yəni bu, reallıqdır. Ancaq o da reallıqdır ki, hələ bəzi hallarda tibbi xidmət lazımi səviyyədə deyildir. Bəzi həkimlərin peşəkarlığı bizi qane edə bilməz və elə tibb müəssisələri var ki, orada əsaslı təmirə ehtiyac vardır. Ancaq əsas məsələ ondan ibarətdir ki, Azərbaycanda bütün bu məsələlər ardıcıllıqla və yüksək templə öz həllini tapır.

Bu məsələlərin həlli, bir daha demək istəyirəm ki, dövlət siyasətimizin əlamətidir. Sosial məsələlərin həlli bizim üçün prioritetdir və həmişə prioritet olaraq qalacaqdır.

Bu gözəl yubiley bir daha imkan verir ki, biz bu məsələlərə toxunaq, fikirlərimizi bildirək və böyük ümidlərlə gələcəyə baxaq. Çünki gələcəkdə Azərbaycan hər bir istiqamət üzrə inkişaf etmiş ölkəyə çevrilməlidir.

Zərifə xanımın nurlu obrazı həmişə bizim ürəyimizdədir. Onu tanıyanlar və tanımayanlar, haqqında kitablarda, məqalələrdə oxuyanlar da hesab edirəm ki, onun nurlu obrazını daim öz ürəyində saxlayır. Zərifə xanım böyük həkim, böyük alim, böyük insan idi. Onun əziz xatirəsi onu tanıyanların qəlbində daim yaşayacaqdır. Sağ olun.

X X X

Sonra görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə Əliyevanın 90 illik yubileyi münasibətilə Azərbaycan incəsənət ustalarının iştirakı ilə konsert proqramı təqdim olundu.

X X X

Daha sonra Prezident İlham Əliyev akademik Zərifə Əliyevanın həyat və fəaliyyətinin əks olunduğu fotosərgiyə baxdı.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 12 noyabr 2010-cu li tarixli Azərbaycan Respublikasının İraq Respublikasında (Bağdad şəhərində) səfirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqda Sərəncamı niyə yerinə yetirilmir?

Biz bu müraciəti, 2011-ci ilin fevral ayında ölkə Prezidentinə ünvanlamışdıq və qeyd etmişdik ki, Ermənistanın Bağdadda səfirliyi, Ərbildə konsulluğu fəaliyyət göstərir, nə səbəbə görə Azərbaycanın Bağdadda səfirliyi olmasın?

Mətbuatdan aydın olur ki, ermənilər Bağdadda erməni kilisəsi tikir və Ərbildə erməni-dili mərkəzi açır.

Bu xəbər bizə çox ağır gəldi və biz ikinci dəfə 2011-ci ilin noyabr ayında bu müraciəti hörmətli Prezidentimizə ünvanlamağı özümüzə borc bilmişdik.

Bu ilki İraq Respublikasının Kürdüstan bölgəsinə səfərimizdə özlərini azərbaycanlı sayan türkmən soydaşlarımız, kürd qardaşlarımız, ərəb dindaşlarımız, İraqda Azərbaycan səfirliyinin olmamasından dərin narahatçılıqlarını bildirərək qeyd etdilər ki, biz Azərbaycana gəlib ölkənin dərd-səri ilə tanış olmaq, Azərbaycanın inkişafını görmək, tarixi yerləri gəzib tanış olmaq və tarixi həqiqətlər haqqında İraqda yaşayan soydaşlarımıza və digər etnik qruplara geniş məlumat verməkdir. Bununla bağlı özümüzə borc bildik ki, hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənablarına ünvanladığımız müraciəti təkrar dərc edək. Bu həm də, İraqda yaşayan soydaşlarımızın arzusudur.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti, zati-aliləri İlham Əliyev cənablarına "Diplomat" qəzetinin idarə heyəti adından

M Ü R A C İ Ə T

Çox hörmətli cənab Prezident!

Artıq bütün dünya ölkələrinə məlumdur ki, Azərbaycan Sizin rəhbərliyiniz altında hər birimizin qürur duyduğu iqtisadi-siyasi uğurlara imza atmaqdadır. Azərbaycanın Böyük oğlu, xalqımızın xilaskarı, Ulu Öndər Heydər Əliyevin zərgər dəqiqliyi ilə qurduğu dövlətçilik prinsipləri, Sizin uzaqgörən siyasətinizdən güc alaraq daha da möhkəmlənməkdədir. Artıq son illər Sizin rəhbərliyiniz altında aparılan uğurlu siyasət nəticəsində, dünyanı erməni yalanlarından xəbərdar etməkdə, onilliklər boyu bizi məngənədə saxlayan informasiya blokadasını yarmaqdayıq. Bilirik ki, hələ qarşıda görüləsi xeyli önəmli işlər var və nəzərə almalıyıq ki, mövcud dünya hələ də ikili standartlardan əziyyət çəkir, bu azmış kimi xristian təəssübkeşliyi müsəlman dünyasına qarşı ədalətsizlik dalğasını daha da gücləndirməkdədir. Ancaq həqiqətin üzə çıxması uğrundakı mübarizə yolu nə qədər çətin olsa da, bir o qədər məsuliyyətli və şərəfli olduğundan hər birimiz bir informasiya təbliğatçısı funksiyasını daşıyaraq dünyanı fitnəkar erməni yalanlarına uymamağa, bəşəriyyətin tərəqqipərvər kəsimini qəflət yuxusundan ayıltmağa tələsməliyik. Sevindirici haldır ki, artıq Sizin uzaq görən siyasətiniz sayəsində sərhədlərimizin o tayında, xüsusilə də Avropa və Amerikada güclü diaspor təşkilatlarımız, lobbiçilik strukturlarımız formalaşmaqdadır və bu institutlar Azərbaycan həqiqətlərini dünya miqyasına çıxarmaqda, mədəniyyətimizi, adət-ənənəmizi, milli özünəməxsusluğumuzu tanıtmaqda xeyli önəmli işlər görməyə müvəffəq olublar.

Cənab Prezident!

Apardığınız dünyəvi siyasət nəticəsində nə qədər dost qazanmış olsaq da, düşmənlərimiz, rəqiblərimiz, bir sözlə, dövlətimizin güclənməsini istəməyən bədnam qüvvələr də yox deyil. Məhz buna görə də xalqımızın, dövlətimizin siyasətinin təbliği üçün hər bir fürsətdən yararlanmalıyıq. Məxsusi olaraq müsəlman dünyasıyla geniş iş aparılmalı, din qardaşlarımızın köməyindən bəhrələnməliyik. Hesab edirik ki, İraq Federativ Respublikası və Kürdüstan bölgəsi də bu işdə bizə umduğumuz köməyi edə bilər. Çünki İraq Federativ Respublikasında iki milyon yarım, Kürdüstan bölgəsində yüz iyirmi min türkman soydaşımız, altı milyona qədər kürd qardaşımız, on milyonlarla ərəb dindaşlarımız yaşayır. Biz əsrlər boyu qəhrəman kürd xalqı ilə Kərkükdə, Ərbildə, Süleymaniyədə, Altun körpüdə, Zəngəzurda, Dərələyəzdə, Qərbi Azərbaycanda, Qarabağda, Gəncədə, Bakıda birgə yaşamışıq, işğalçılara qarşı səngərlərdə çiyin-çiyinə vuruşmuşuq, xeyrimiz də bir olub, şərimiz də. Biz bu iki qardaş xalqların birlikdə gələcəkdə də bütün çətinlikləri dəf etmək gücündə olduğu qənaətindəyik.

Ümid edirik ki, tezliklə əlaqələrimizin genişlənməsi, informasiya mübadilələrimizin intensivləşməsi, ortaq dəyərlərimizin paylaşması istiqamətində zəruri addımların atılmasına göstəriş verəcəksiniz. Biz tam əminik ki, hər üç qardaş xalqlar arasında siyasi-iqtisadi, mədəni əlaqələrin qurulması ölkəmizin ərazi bütövlüyünə edilən təcavüzün gerçək mahiyyətinin dünya miqyasına daha bir cəbhə vasitəsiylə çıxarılmasını təmin edə bilər. Kürdüstan bölgəsinin yetkililəri Azərbaycan tərəfinin rəsmi qərarını səbrsizliklə gözləyir və onlar istər Ərbildə, istərsə də Bakıda, qarşılıqlı olaraq rəsmi nümayəndəliklərin açılacağı günün çox da uzaqda olmadığına inanırlar. Artıq qardaş Türkiyə bu əlaqələrin qurulmasına başlayıb və Bağdadda Səlahiyyətli Səfirliyini və Kürdüstan bölgəsinin Ərbil şəhərində özünün Səlahiyyətli Konsulluğunu açıb.

-Diqqətinizə çatdırmaq istəyirik ki, internetdən aldığımız məlumata əsasən, iki ildən artıqdır işğalçı Ermənistan Respublikası Bağdadda özlərinin Səlahiyyətli Səfirliyini açıb və Kürdüstan bölgəsində də Konsulluğunun açılmasını planlaşdırırlar.

Güman edirik ki, Azərbaycan Respublikası da belə bir addım atacaq, qardaş Türkiyə və İraq-Kürdüstan bölgəsi ilə birlikdə ölkəmizin siyasi maraqlarını Yaxın Şərq ölkələrində təşviq və təbliğ edəcəklər və jurnalistlərimiz, siyasi xadimlərimiz Bağdada, Kürdüstan bölgəsinə gedərək, Azərbaycan həqiqətlərini yeni bir cəbhədən dünya ictimaiyyətinə çatdıracaqlar.

Əvvəlcədən Sizə minnətdarlığımızı bildiririk!

Hörmətlə: "Diplomat" qəzetinin idarə heyəti adından, qəzetin təsisçi və baş redaktoru Tahir Süleyman oğlu Əliyev.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
XARİCİ İŞLƏR NAZİRLİYİ

№ 4/21-170/21/11
"07" 03 2011

"Diplomat" qəzetinin təsisçisi
və baş redaktoru
cənab Tahir Süleyman oğlu
Əliyevə

Hörmətli Tahir müəllim,

Sizin İraq Respublikasının Ərbil bölgəsində Azərbaycanın konsulluğunun açılması məsələsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Administrasiyasına ünvanladığınız müraciətə Xarici İşlər nazirliyində baxılmışdır.

Diqqətinizə çatdırırıq ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən 12 noyabr 2010-cu il tarixində Azərbaycan Respublikasının İraq Respublikasında (Bağdad şəhərində) səfirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında sərəncam imzalanmışdır.

İraqın Ərbil şəhərində Azərbaycanın konsulluğunun açılması ilə bağlı müraciətinizə cavab olaraq bildirmək istəyirik ki, İraqda daxili, hərbi-siyasi vəziyyətin gərgin və mürəkkəb olduğunu nəzərə alaraq, İraqda vəziyyətin nisbətən sabitləşməsi və orada Azərbaycan Respublikasının səfirliyinin fəaliyyətə başlamasından sonra digər regionlarda konsulluğun açılması məsələsinə münasibətlərin və maraqlarımızın həcminə uyğun olaraq baxıla bilər.

Hörmətlə,

İkinci (Şərq) Ərazi
İdarəsinin rəisi

N. Hüseynov

Xarici İşlər Nazirliyinin İkinci (Şərq) Ərazi İdarəsinin rəisi hörmətli N. Hüseynov cənablarına

Cənab Hüseynov, Hörmətli ölkə Prezidenti İlham Əliyev cənablarına ünvanladığımız müraciətin cavabını aldıq. Qeyd etdiyimiz kimi, on illərdir qardaş Türkiyənin, ABŞ-ın, Avropa dövlətlərinin, sonda da mənfur qonşularımız, ermənilərin Bağdadda səfirliklərinin fəaliyyəti haqqında müraciətdə məlumat vermişdik. Çox təəssüflər olsun ki, 50-dən artıq ölkənin səfirliklərinin fəaliyyət göstərdiyi bir ölkədə Azərbaycanin səfirliyi yoxdur.

Hansı ki, dediyiniz kimi, Cənab Prezident 12 noyabr 2010-cu ildə bu haqqda Sərəncam imzalamışdır. Görəsən, 12 noyabr 2010-cu ildə verilən Sərəncam nə üçün indiyə qədər yerinə yetirilməyib.

Bəlkə, Bağdada getmək üçün qorxmaz səfirlərin tenderini elan edəsiniz? Görünür, ya bizim qanımız Bağdadda çalışan ermənilərin qanından qırmızıdır, ya da, orada çalışanların qanı bizim qanımızdan...

Mən Tahir Süleyman, bir neçə dəfə Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev cənabları ilə görüşsəm də, heç vaxt, heç nə ummamışam. Lakin Azərbaycanımızın mənafeyini müdafiə edəcək hər hansı qorxulu bir iş olsa mən orada çalışmağa hazıram.

Bizə elə gəlir ki, hörmətli Prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının Bağdadda səfirliyin açılmasına verdiyi Sərəncama qeyri-şərtsiz, vaxtında əməl olunmalı idi.

Gec də olsa, Prezidentin sərəncamı yerinə yetirilməlidir!

Lakin Prezidentə verdiyimiz müraciətin vaxtından və sizin bizə verdiyiniz cavabdan 2 il 2 ay keçməsinə baxmayaraq, hələ də, Prezidentin Sərəncamı icra olunmamışdır.

Nə üçün?

Hörmətlə: "Diplomat" qəzetinin baş redaktoru Tahir Süleyman.

"Diplomat" qəzetinin baş redaktorunun təşəbbüsü ilə 5 nəfərlik heyət Şimali İraqın Kürdüstan bölgəsinə gedir

Ərbilin Səlahəttin Universitetində konfrans təşkil olunacaq; Xocalı soyqırımı ilə bağlı sərgi keçiriləcək.

Aprelin 12-də Azərbaycandan 5 nəfərlik nümayəndə heyəti Şimali İraqa səfər edəcək. Bakıda nəşr olunan "Diplomat" qəzetinin baş redaktoru Tahir Süleyman Ş.İraqın Səlahəttin Universiteti rəhbərliyinə müraciət edib. Müraciətə müsbət cavab verilib və 5 nəfərlik nümayəndə paytaxt Ərbil şəhərində təşkil olunan konfransda iştirak edəcək.

Onların arasında "Yeni Müsavat" qəzetinin əməkdaşı Emil Salamoğlu da var. Reportyorumuz həm konfransdan, həm də Ş.İraqdan eksklüziv olaraq reportajlar, müsahibələr təqdim edəcək. T.Süleyman qəzetimizə açıqlamasında bildirdi ki, konfransda kürd, türkmən və müxtəlif xalqların iştirakı ilə görüşlər keçiriləcək:

"Konfransın mövzusu "Osmanlı imperiyası dövründə Yaxın Şərqdə ictimai-siyasi vəziyyət" barədə olacaq. Eyni zamanda Xocalı soyqırımı ilə bağlı tədbir təşkil olunacaq və ermənilərin Azərbaycanımızın başına gətirdiyi müsibətlərdən, dəhşətli cinayətlərdən söz açılacaq.

Xocalı soyqırımı ilə bağlı mətbuat konfransı keçiriləcək və orada yaşayan insanlara Xocalı faciəsi barədə məlumat verəcəyik, ermənilərin törətdiyi cinayətlər haqda faktlar təqdim edəcəyik. Həmçinin Xocalı faciəsi qurbanlarının şəkilləri sərgidə nümayiş olunacaq". T.Süleyman qeyd etdi ki, bu ölkədə 15 min erməni yaşayır. "Bağdadda səfirlikləri, Ərbildə konsulluqları var. 2 milyondan çox türkmən var. Amma nə səfiri var, nə konsulluğu. 2010-cu ildə cənab prezident İlham Əliyevin sərəncamı var idi ki, Bağdadda rəsmi səfirliyimiz açılsın. Amma Xarici İşlər Nazirliyindən mənə bildirdilər ki, səfirliyin açılmaması Bağdadda sabitliyin olmaması ilə əlaqəlidir. Amma ermənilərin var. Gürcüstandan Ərbilə təyyarə reysi var. Bizim niyə olmasın?" - deyə T.Süleyman vurğuladı. (Aşağıdakı şəkildə: nümayəndə heyəti Naxçıvan aeroportunda olarkən).

Emil SALAMOĞLU, musavat.com

Tanınmış türkmən şairi, sabiq millət vəkili "Yeni Müsavat"a danışdı

Əsəd Ərbil: *"Vəziyyətimiz yaxşı deyil, Mərkəzi İraq bizə Kürdüstan hökuməti qədər hüquq və azadlıqlar vermir"*

"Səddam bizə çox zülm elədi, 70 ziyalımızı və onların qohum-əqrəbasını elə yoldaca tutdurub asdırdı..."

Azərbaycandan Şimali İraqın Kürdüstan muxtariyyətinin paytaxtı Ərbil şəhərinə gedən 5 nəfərlik nümayəndə heyəti artıq bu ölkəyə çatıb. Məlum olduğu kimi, "Diplomat" qəzetinin baş redaktoru Tahir Süleymanın təşəbbüsü ilə 5 nəfərlik nümayəndə heyəti Səlaheddin Universitetində keçiriləcək "Osmanlı imperiyası dövründə Yaxın Şərqdə ictimai-siyasi vəziyyət" mövzusunda konfransda iştirak etməyə dəvət olunub. Heyətdə təşkilatçıların dəvətini qəbul edən "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı Emil Salamoğlu da var.

İraq Kürdüstanında ilk müsahibimiz Türkmən Yazarlar Birliyinin sədri, sabiq millət vəkili Əsəd Ərbil oldu. Müsahibimiz İraq türkmənlərinin problemlərindən, Səddam Hüseynin hakimiyyəti dövründə onlara qarşı yürüdülən qeyri-insani siyasətdən və indiki Bərzani hökumətinin türkmənlərə münasibətindən danışdı. Əvvəlcə qeyd etdi ki, "Barış" dərgisinin baş yazarıdır. Ancaq iki ildir bu dərginin nəşri maliyyə çətinliyindən dayandırılıb.

Dərgi Mədəniyyət Nazirliyinə aiddir. İraq Kürdüstanı ilə mərkəzi hökumət arasında maliyyə problemi yaranıb deyə dərginin nəşrinə vəsait ayrılması dayandırılıb. Bu dərgidə türkmən, ərəb, kürd və Anadolu türkcəsində yazılar dərc olunurdu. Bu 4 il ərzində 57 sayı işıq üzü görüb.

- Əsəd bəy, türkmənlər Səddam Hüseyn dövrünü necə xatırlayır?

- Səddamın adı gələndə insanlığın ağlına sığmayan qanlı faciələr yada düşür. Kimyəvi bombalarla minlərlə insanın kütləvi ölümündənmi, yoxsa kütləvi qırğın adı verilən Ənfal faciələrindənmi danışım? Səddam kürdləri, şiə ərəbləri, türkmənləri buldozerlərlə çalalar qazdıraraq diri-diri üstlərini torpaqlatdırırdı. Səddam bu xalqlara qarşı zülmündə hədləri aşırdı. 1992-ci ildə Səddamın türkmənlərə qarşı zülmünü qardaş ölkəyə çatdırmaq üçün bir qrup ziyalımız gizli Türkiyəyə gedirlər. Səddamın onların başına açdığı fəlakətlərin qarşısının alınması üçün kömək istəyirlər. Lakin Türkiyə bu olayların İraqın daxili işi olduğunu söyləyir. Aydın-

larımız naümid geri qayıdır. Ziyalılarımız Altunkörpüyə çatmamış onların Türkiyə səfəri Səddama çatdırılır. Səddam 70 ziyalımızı və onların qohum-əqrəbasını yolda tutdurur, Altunkörpü ilə Dilafər arasında dar ağacları düzəltdirərək asdırır. Əmr verir ki, 7 gün heç kim onları dəfn edə bilməz. Cənazələr şişib partlamışdılar. Bir türkmənin evi təsadüfən uçsaydı, evini təmir etdirməyə haqqı yox idi. Ya o ərazini bir ərəbə satmalı idi, ya da uçuq vəziyyətdə yaşamalı idi.

- Səddam dönəmi ilə müqayisədə türkmənlərin vəziyyətində indi nə dəyişib?

- 2000-ci ilədək parlamentdə türkmən təmsilçisi yox idi. 2005-də seçkilər oldu və bizdən 5 nəfər seçildi. Bəzi qanunları dəyişərək, təcrübədən istifadə edib problemləri həll etməyə başladıq. Səddam Hüseynin dövründə türkmənlər assimilyasiyaya məruz qalmışdı. Türkmənlərdən kimsə ölkədən qaçsaydı, Səddam onun ailəsini edam etdirirdi. 1991-ci ildə indiki Kürdüstan bölgəsi ayağa qalxdı. Ondan sonra bir az nəfəs ala bildik. İndi İraq Milli Türkmən Partiyası, Türkmən Demokrat Partiyası, Türkmən Reform Hərəkatı var. Sadəcə, ən önəmli problemimiz birliyimizin olmamasıdır.

Bir olsaq, istəklərimizi reallaşdıra bilərik. Səddamın vaxtında türkmən adını qoya bilməzdik. İndi İraq Kürdüstanı konstitusiyasında türkmənlərin milli mənsubiyyəti, türkmən adlarının verilməsi təsdiqini tapıb. Kürdlərdən sonra ikinci ən çoxsaylı millət türkmənlərin olduğunu Ana Yasada rəsmiləşdirmişik.

- Əsəd bəy, bəs İraqda türkmənlərin siyasi gələcəyini necə görürsünüz? Muxtariyyət olmalıdır, yoxsa Kürdüstan muxtariyyəti tərkibində qalmalıdır?

- Əvvəla, onu deyim ki, indi 5 millət vəkilimiz var. Kərkükü də əlavə etsək, türkmən millət vəkilləri 15 nəfərə çatır. Sənaye və ticarət naziri Sinan Çələbi türkməndir. Mərkəzi İraq bizə Kürdüstan hökuməti qədər hüquq və azadlıqlar vermir. Səbəb Amerika və İngiltərədir. Çünki onlar heç zamana türkü sevməzlər. Ümumilikdə türkmənlərin vəziyyəti yaxşı deyil. Bizə vədlər verildi, amma kağız üzərində qaldı. İstəyirik ki, nazirliklər artırılsın, millət vəkillərimiz çoxalsın. Ən vacib məsələ - Kərkükə əhəmiyyət verilsin. Orada neft var. Kərkükün iqtisadi inkişafının yaxşılaşdırılması üçün ora sərmayə qoyulsun ki, xalqın rifahı yaxşılaşsın. Tusxurmatu, Təzəxurmatu, Mendeli, Dilafər kimi türkmən bölgələri baxımsız qalıb. Harda türkmən bölgəsi varsa, orada iqtisadi inkişaf yoxdur. Bu bölgələr Mərkəzi İraqın nəzarətindədir. Biz türkmənlərin muxtariyyətə böyük ehtiyacımız var. Amma heç bir halda İraqın dövlət sərhədlərinin pozulmasını istəmirik və muxtariyyəti ölkənin ərazi bütövlüyü çərçivəsində arzulayırıq. Türkmənlərin niyə icra hakimiyyəti olmasın? Universitetdə rektoru olmasın? Doğrudur, Səlaheddin Universitetində türkcə şöbə açmışıq. Türkmən məktəbləri var. Habelə 4 uşaq bağçası var. Kimsə sahibkarlara, ticarətçilərə müdaxilə etmir. Amma ürək daha çox şey istər.

Onu da deyim ki, türkmənlərin əksəriyyəti Mərkəzi İraqda yaşasa da onların nə məktəbi var, nə də siyasi partiyası. Bu bölgədə 120 türkmən məktəbimiz, 8 siyasi partiyamız, bir neçə radio qovşağımız, türkmən telekanalımız, mədəniyyət mərkəzlərimiz var.

- Millət vəkili olduğunuz zaman hansı məsələlərin həllinə nail oldunuz?

- Ən əsası terrorla mübarizə qanunudur. Görürdün bir qrup şəxs təxribat edib haradasa partlayış törədir. Biz ölüm hökmünü bərpa etdik. Kürdüstan bölgəsində terrorçuluqda ittiham olunan şəxslər məhkəmə hökmündən sonra edam olunur. Əvvəllər isə terrorçulara ən ağır cəza 25 illik həbs idi. Məsələn, "Şixzanə" terror dəstəsi var idi. Onlar insanları öldürür, sonra ətini qonşulara yedizdirirdilər. 2007-ci ildə ələ keçirildilər və dəstədə olan 15 nəfər asılaraq edam olundu. Kərkük, Bağdad və Mosulla müqayisədə Ərbil çox sabit şəhərdir. Burada terror yoxdur, rahat yaşayırıq. Kərkükdə evindən çıxan fatihə oxuyur ki, bəlkə geri dönmədi.

- Son olaraq Azərbaycana deyəcək sözünüz varmı?

- Dədə-babalarımız bura Azərbaycandan gəlib. Özümüzü azərbaycanlı sayırıq. Bu halda niyə Azərbaycanın bir səfirliyi, konsulluğu açılmır? Azərbaycana gələndə çox çətinliklə viza alırıq. Səfirlik olsa, rahat gedib-gələ bilərik. "Diplomat" qəzetinin baş yazarı Tahir Süleyman mütəmadi Ərbilə gəlir. Kürdlərdən çox bizim problemlərimizlə maraqlanır, istəklərimizi Azərbaycana çatdırır. Şükürlər ki, siz birinci Azərbaycan türkü olaraq bizi ziyarətə gəlmisiniz. Olmazmı idi ki, sizinlə bir neçə qəzetçi də gələydi, istəklərimizi, arzularımızı qələmə alaydılar?!

Emil SALAMOĞLU, musavat.com

www.musavat.com

Sabiq türkmən naziri, İraq Kürdüstan Türkmən Kültür Dərnəyinin başqanı Cövdət Nəccar Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə müraciət etdi

İraq Türkmən Dərnəyinin rəhbəri Cövdət Nəccar: "Gözümüz Bakıdadır və ümidimiz odur ki, burada Azərbaycan səfirliyi açılsın"

"Diplomat" qəzetinin baş redaktoru Tahir Süleymanın təşəbbüsü ilə Azərbaycandan İraqın Ərbil şəhərinə 5 nəfərlik nümayəndə heyəti gedib. Onlar Səlahəddin Universitetində keçiriləcək "Osmanlı imperiyası dövründə Yaxın Şərqdə ictimai-siyasi vəziyyət" mövzusunda konfransda iştirak etməyə dəvət olunublar. Heyətdə təşkilatçıların dəvətini qəbul edən "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı Emil Salamoğlu da var. O, türkmən əsilli keçmiş idman naziri Cövdət Nəccarla görüşüb.

C.Nəccar nazir işlədiyi dövrdə - 2009-cu ildə "Yeni Müsavat"ın redaksiyasına təşrif buyurmuşdu. O vaxtdan sonra müxtəlif vəzifələrdə çalışan C.Nəccar hazırda İraq Türkmən Dərnəyinin rəhbəridir. O bildirdi ki, bu mədəniyyət mərkəzi 1998-ci ildə yaradılıb və məqsədi İraqda yaşayan xalqların qardaşlığına nail olmaqdır. Onun sözlərinə görə, amma bəzi siyasətçilərin ucbatından türk, kürd və ərəb xalqları arasında problem yaradılıb.

C.Nəccar qeyd etdi ki, Səddam Hüseyn dövründə bu mərkəzin qərargahını qapatmağa, terror etməyə çalışıblar, onlara qarşı hücumlar etməyə cəhd göstərilib. Bununla belə,

mərkəz mücadilə verərək varlığını qoruyub saxlaya bilib.

"Səddamın dövründə türkmənlərin başına nələr gətirildiyini bilirsiniz. Təbii haqlarımızı istəyirdik, vəzifələrdə türkmənlərin də təmsil olunmasını arzulayırdıq. Məktəblər, siyasi partiyalar, mədəniyyət mərkəzlərimiz yox idi. Artıq o dövr geridə qaldı. Biz kürdlər və digər xalqlarla birlikdə qardaşlıq içində yaşayırıq. İraq Kürdüstanında Türkiyə dövləti bizə bir dayaq oldu. Ərdoğan Bərzani hökuməti ilə siyasətdə düzgün addımlar atdı və bu baxımdan bizə imkanlar yarandı. Türkmənlər xeyli irəli getdilər. Səddam vaxtı isə heç türkmən milləti deyə bilməzdik.

Pasportda milliyyətini ya kürd, ya da ərəb yazmalı idin. İndi kürdlərdən sonra sayca ikinci millət kimi türkmənlər rəsmən qəbul olunub, bütün İraqda isə üçüncü çoxsaylı millətik. İraq Kürdüstanında 5 millət vəkilimiz var, məktəblərimiz var. Amma problemlərimiz də bitməyib" - deyə müsahibimiz vurğuladı.

Sabiq nazir əlavə etdi ki, hazırda türkmənlər daha çox ticarətlə məşğuldur. C.Nəccar bölgədəki inkişafı Türkiyə və İranla ticarət əlaqələrinin olması ilə əlaqələndirdi: "Arzu edirik ki, Azərbaycanla da bu əlaqələr yaransın. Biz türkmənlər həmişə Azərbaycanı öz vətənimiz hesab etmişik. Çünki Azərbaycandan köçüb gəlmişik. Soyumuz-kökümüz, dilimiz, dinimiz birdir. Bu mənada əlaqələrimizin sıxlaşması, genişlənməsinə

ehtiyac var".

C.Nəccar Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevə müraciət edərək İraqda səfirlik açılmasını xahiş etdi: "Biz Azərbaycana getmək üçün çətinlik çəkirik. Viza almaq problemi yaranır. İraq Kürdüstanında 27-28 ölkənin səfirliyi var. Rusiyanın, Türkiyənin səfirlikləri fəaliyyət göstərir. İraqın Azərbaycanda səfiri var, amma Azərbaycanın burada yox. Biz cənab prezident İlham Əliyevdən rica edirik ki, bu məsələyə baxsın. Hörmətli millət vəkili Qənirə Paşayeva da bu məsələni qaldırmışdı. Səfirlik olsa, gedib-gəlmək, ünsiyyət qurmaq imkanlarımız daha çox genişlənə bilər. İş adamlarınız burada gəlib iş qura bilərlər, türkmənlərin problemləri daha çox qabardılar. Əgər Türkiyə, Rusiya kimi ölkələrin burada səfirliyi varsa, Azərbaycanın niyə olmasın? Gözümüz Bakıdadır və ümidimiz odur ki, səfirlik açılsın. Qəzetiniz vasitəsilə də Azərbaycan xalqına salamlarımı çatdırıram".

Emil SALAMOĞLU, musavat.com

Bərzani əmin-amanlığı yaradır, Maliki tərəfdə isə hər gün ölümdür

Şimali İraqın təzadlı həyatından növbəti qeydlər

Neft gəlirləri hesabına Şimali İraq kürdləri sürətlə varlanır. Ərəblər isə partlayışların, terrorun adiləşdiyi ölkənin cənub şəhərlərindən baş götürüb şimala qaçırlar. Onlar Şimali İraq şəhərlərində qara işlərdə ən aşağı əmək haqqına çalışırlar. Hətta aralarında gecələməyə yerləri olmadığı üçün açıq havada yatanlar var. Çünki aldıqları maaş hoteldə qalmağa yetərli olmur.

Son illər mərkəzi kürd muxtariyyətinin tabeliyində olan şəhərlərə kütləvi köç var. 2003-cü ilin əvvəlində Şimali İraqda əsgər, polis, müəllim 100-150 dollar maaş alırdı. Bu rəqəmlər son 5 ildə 750-1250 dollar arasında dəyişib. Duhok, Ərbil və Süleymaniyyə kimi böyük şəhərlər inkişafdadır. Ərbildə 2500 kvadrat metr ərazinin qiyməti 10 milyon dollardırsa, ətraf ərazilərdə belə torpaq sahəsi 500 min 3 milyon arası dəyişir. Xüsusilə villaların tikintisində xarici ölkələrdəki evlərin arxitektura quruluşundan nümunə götürülür.

İngilis, amerikan, fransız, alman, italyan kəndləri adı ilə tanınan bu massivlərdə hər villanın 300-500 min dollar qiyməti var. Ərbil məhəllələrindən keçərkən İsveç massivi və yaxud alman massivi yazılmış lövhələr qarşınıza çıxacaq. Bu massivlərdə həmin ölkələrin arxitekturasına uyğun villalar ucaldılıb. Hər birində 250-400 villanın olduğu, elektrik enerjisinin heç vaxt kəsilmədiyi bu müasir məhəllələrdə Şimali İraqın elitar təbəqəsi yaşayır. Bu bölgədə qızıl və almaz satışına ciddi maraq var. Rusiya, Hindistan və Çexiyadan bu ölkəyə almaz idxal olunur. Əsasən də toylarda gəlin və bəyə bu zinət əşyaları hədiyyə edilir.Kürdlər artıq "Rolls-Royce" kimi bahalı maşınlarda gəzir. Səddam Hüseyn dövründə "Brazil" deyilən rus istehsalı olan nəqliyyat vasitəsindən istifadə edən kürdlər indi bu maşınları bəyənmirlər. Artıq bu köhnə avtomobillərə rast da gəlməzsiniz. "Land Cruise", "Land Rower", "Mercedes", "BMW" kimi maşınlar kürdlərin sevimlisidir. "Rolls Royce" kimi dünyanın ən bahalı avtomobilləri də burada satışa çıxarılıb. Şəhərdə gecələr gənclər arasında bu maşını sürənlər qarşımıza çıxır. Bölgənin ən böyük ticarət mərkəzi olan Majidmoolun alt qatında sərgilənən "Rolls Royce" avtomobilləri şəhərin ən zəngin iş adamlarından biri tərəfindən gətirilib. Şimali İraq təzadlar məmləkətidir. Ölkənin yuxarıda təsvir etdiyimiz gülən üzüdürsə, ağlayan sifətini də diqqətinizə çatdırmalıyıq. Bağdad və Mosul başda olmaqla, cənub şəhərlərindən gələn minlərlə ərəb ailələrini dolandıra bilmək üçün kürdlərin nəzarətindəki bütün ağır işlərə baş vururlar. Gündə 10-15 min dinar (10 manat) müqabilində ərəblər tikintidə, tualet, təmizlik, süpürgəçilik və başqa işlərdə çalışırlar. Ərəblər danışırlar ki, yaşadıqları doğma şəhərlərdə artıq onların həyati təhlükəsizliyi sıfıra bərabərdir. 10 ildir ki, sabitlik bərqərar olunmur. Digər tərəfdən, dolanışıq da çətinləşib.

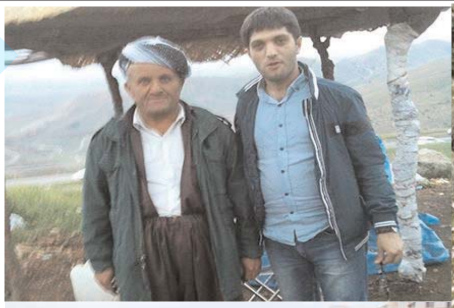

Ərəb Yusif Abdullanın dedikləri bizə tərcümə edilir: "Qarşıdurmalardan yorulmuşuq. Buna nə zaman son qoyulacaq bilmirik. Ölkəmizin gələcək taleyi qaranlıq görünür. Ailələrimiz aclıqla üzüzə qalıb. Ərbil, Süleymaniyyə kimi şəhərlərə köçüb burada işləyirik. Qazancımızın bir qismini hotellərə versək ailəmizə göndərəcək pul qalmayacaq. Parklarda, boş ərazilərdə gecələyirik..." Şimali İraqın Ərbil şəhərindəki Kayseri bazarı. Bir yanda işıldayan zərgər dükanları, digər tərəfdə ədviyyatçılar və s. Osmanlı dövründə bazarın indiki yerində karvansaraylar olduğu, alver üçün Ərbil qalasına gələn xaricilərin heyvan və yüklərini burada buraxdığı rəvayət edilir. Son zamanlar zərgər, geyim, texniki avadanlıq dükanlarının açılması belə bazarın tarixi xüsusiyyətini dəyişdirməyib. Tarixi boyunca hər dərdə dərman qurudulmuş bitkilərin, cürbəcür otların və yüzlərlə növ ədviyyatın satıldığı nəhəng bazarda ürəyin istədiyini tapa bilərsən. Kənd və dəri pendirləri, halva, doşab, qəhvə növləri, loxum, şəkərləmə, sosiska və paxlavaların piştaxtaya çıxarıldığı Kayseri bazarı bu ənənəvi xüsusiyyətini heç də asanlıqla itirmək istəmir.

33 ildir dərzilik edən Sahib kişi bazarın köhnəyə nisbətən çox dəyişdiyini söyləyir: "Dərziliyi ustadımdan öyrənməyə başlayanda 9 yaşım var idi. Bazarda dərzilər, qəssablar, tərəvəz satılardı. Hər şeyin özünə görə ayrı küçəsi vardı. Sonra dəyişdi".

Dərzi deyir ki, Kayseri bazarı Hələb və Şamdakı bazarlara bənzəyirdi. Çünki bazarın arxitekturasına Hələb və Şam üslubunda inşa olunub. Bazarın tarixinin ən az 200 illik olduğunu deyən Davud kişi ərbilli Əhməd Çələbinin atasının buranı suriyalı ustalara tikdirdiyini söyləyir: "Qəssab, Kəndirbaz, Dəmirçi kimi ləqəbləri olan biznesmenlər vardı. İndi heç biri yoxdu. Qədimdə karvanlar Çindən, Pakistandan və Əfqanıstandan bura mal gətirər, Mosul şəhəri üzərindən Şam, və Fransaya ixrac edirmişlər.

Ərbil əhlinin ən əsas qazancı ticarətdir. Ticarət olmasa, batarıq. Bərzani hökuməti neft pullarını ilə abadlıq işləri aparır, yeni şəhərlər salır, yollar düzəldir. Mərkəzi hökumətdən asılılıq azalıb. Ona görə ticarətçilərin üzərinə ağır vergilər qoymayıb".

Emil SALAMOĞLU, musavat.com

Xocalı soyqırımı Kürdüstanın Ərbil şəhərində keçirilən konfranslarda qaldırılıb

Tahir Süleyman: *“Ərbil türkmənləri Azərbaycandan fərqli olaraq, 50-dən artıq ölkənin, eləcə də Ermənistanın on illərdir İraqda səfirliyi və Ərbildə konsulluqları fəaliyyət göstərir”, görəsən bizim doğma Azərbaycanın səfirliyi niyə yoxdur deyə soruşurlar*

(Əvvəli səh. 1-də)

Kürdüstan bölgəsinin Səlahəddin universitetinin rektoru Əhməd Dzeyinin rəhbərliyi ilə “Osmanlı dönəmində Yaxın Şərq və Kürdüstanın siyasi durumu” mövzusunda 17 ölkənin iştirakı ilə

keçirilən konfransa Azərbaycandan beş nəfərlik nümayəndə heyəti də dəvət olunmuşdu.

“Diplomat” qəzetinin baş redaktoru Tahir Süleyman, özü ilə apardığı beş nəfər nümayəndə heyəti, Kürdüstan bölgəsindən Vətənə dönüblər. Bununla bağlı Moderator.az-a verdiyi açıqlamada Tahir Süleyman kürdlərlə yanaşı türkmənlərin də yaşadığı bölgələrdə də olduqlarını dedi. Səfərin məqsədi konfransda iştirak edərək, Azərbaycanımızın başına gətirilən faciələri dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq olub.

İlkin olaraq türkmən Yazıçılar birliyinin sədri və “Yurd” dərgisinin baş yazarı, sabiq türkmən millət vəkili Əsəd Ərbil, Ərbil şəhərində Yazıçılar Birliyinin konfransında iştirak etmək üçün bizi dəvət etdi. Mövzu “Hələbçədə, Balisanda kürdlərin, türkmənlərin Səddam Hüseyn tərəfindən kimyəvi silahlarla soyqırıma məruz qalması” mövzusunda, yaxşı yazarlara təqdimat keçiriləcəkdi. Əsəd Ərbil başda olmaqla türkmən və kürd şair və yazıçıları bizi də dəvət etdilər və biz konfransa getdik. Yazıçılar Birliyinin konfransında, mən cəhd etdim ki, ermənilərin 1992-ci ildə Azərbaycanda yaşayan türklərə, kürdlərə qarşı törətdikləri faciələri, ələl xüsus Xocalı soyqırımı məsələsini gündəmə qoyun. Əvvəlcə onlar tərəddüd etdilər və dedilər ki, bu gündəlikdə yoxdur. Amma mən təkid etdim, Xocalı ilə bağlı apardığımız kitabları, şəkilləri göstərdik. Dedik ki, Səddam Hüseyn kimyəvi silahla insanları kütləvi şəkildə qırıb. Ermənilər isə qırmaqdan əlavə insanların gözlərini çıxardıblar, başlarının dərisini soyublar. Yəni bunlar daha dəhşətlidir. Xocalıda azəri türkləri ilə bərabər kürdlər də olub.

Yəni təkidlə məsələni gündəliyə saldırdım. XIX əsrdən ermənilərin Qarabağa gətirilməsi, 1915-ci illərdə erməni-türk müharibəsi dövründə camaatın Qərbi Azərbaycandan məcburi İrana mühacirət olunması, Sovet hökuməti dövründə qayıtması, 1937-ci ildə kürdlərin Orta Asiya və Qazaxıstana sürgün olunması, 1947-ci ildə azərbaycanlıların Qərbi Azərbaycandan kütləvi şəkildə deportasiya edilməsi, Dərələyəz, Zəngəzur mahallarının boşaldılması məsələlərini tarixi faktlarla gündəmə gətirdim. Xocalı məsələsinə geniş yer verərək orada olan hadisələri, əlimizdə olan məlumatları çatdırdım. Aprelin 16-da Səlahəddin Universitetində 17 dövlətdən gələn qonaqların iştirak etdiyi konfransda mən Xocalı məsələsini qaldırmaq istədim. Bu zaman konfrans rəhbərliyi qeyd etdi ki, bu tarixi bir mövzudur, siyasi mövzu deyil. Dedim o halda icazə verin xaricdən gələn jurnalistlərlə mətbuat konfransı keçirim. Biz Xocalı ilə bağlı əlimizdə olan 300-400-ə qədər şəkilləri, fakt olaraq çıxartdıq və xaricdən gələn jurnalistlərə təqdim edərək başa saldıq ki, belə bir hadisə baş verib. 50-dən artıq xarici jurnalistə 20 yanvar hadisələrini, Qarabağ hadisələrində partladılmış avtobusları, Bakı metrosundakı terror aktını əks etdirən şəkillər payladıq. Onlarda böyük maraq oyandı və dedilər ki, niyə Azərbaycan hökuməti və diasporası bu məlumatları bizlərə çatdırmır, bizimlə əlaqə saxlamır? Mən də onlardan xahiş etdim ki, siz də konferans rəhbərliyinə deyin, Xocalı soyqırımı məsələsini gündəliyə salarsa, biz konfrans iştirakçılarına Xocalı məsələsini şərh edərik. Xaricdən gələn jurnalistlərlə yerli jurnalistlər gedib konfrans rəhbərliyindən xahiş etdilər və bu məsələnin gündəliyə qoyulmasının razılığını aldıq.

Konfrans qabağı biz Xocalı, Qarabağ, 20 yanvarla bağlı 400-dən artıq şəkil və məlumatlar payladıq. Ondan sonra mən Xocalı soyqırımı ilə bağlı, Azərbaycanla bağlı geniş çıxış etdim. Çıxışım böyük alqışlarla qarşılandı. Bundan sonra müxtəlif siyasi partiyalarla görüşdük və Azərbaycanın başına gətirilən hadisələri gündəmə gətirdik. Mən universitetin tarix və ədəbiyyat fakültəsində də müəllim və tələbələrlə qarşısında seminar keçirdik, tarixi hadisələr, başımıza gələn bəlalar haqqında məlumat verdik, onlara əlimizdə olan vərəqələr payladıq. Ayın 20-də mən məsələni Kürdüstan parlamentinin gündəminə qoymağa çalışdım. Lakin Siyasi Bürodan bizə bildirdilər ki, biz Kürdüstan Hökuməti olaraq dəfələrlə Azərbaycan hökuməti ilə diplomatik əlaqələrə girməyə çalışsaq da, bu məsələ hələ də baş tutmayıb. Dedilər 50-yə yaxın ölkənin səfirliyi, konsulluğu Kürdüstan bölgəsində var. Lakin təəssüflər olsun ki, Azərbaycan hökuməti soyqırımla bağlı bizə müraciət etməyib. Ona görə də məsələni Kürdüstan parlamentinə qoya bilmərik. Bu, qanundan kənardır. Türkiyənin Ərbildəki konsulunun müavini İbrahim bəylə görüşdük. O da dedi ki, Xocalı məsələsinin qaldırılması çox yaxşı oldu. Əgər burada Azərbaycan səfirliyi olarsa biz bu məsələni daha qabarıq şəkildə gündəmə gətirə bilərik. Beləliklə biz Azərbaycanla bağlı beş konfrans və seminar keçirtdik. Türkmən Yazıçılar Birliyində, Türkmən Mədəniyyət Mərkəzində olduq, Molla Musa Bərzaninin məzarını ziyarət etdik”.

Tahir Süleyman onu da vurğuladı ki, “Diplomat” qəzetinin idarə heyəti adından İraqda Azərbaycan səfirliyinin açılması üçün ölkə prezidenti İlham Əliyev cənablarına iki dəfə müraciət ediblər, lakin Xarici işlər nazirliyinin verdiyi cavab səbitliyin olmamasıdır. Azərbaycanın İraqda səfirliyin açılması haqqında 2010-cu il noyabrın 12-də prezident İlham Əliyevin sərəncamı var. Lakin nədənsə, bu sərəncam indiyə qədər icra olunmayıb. Ermənistanın səfirliyi isə on illərdir İraqda fəaliyyət göstərir. Arzu edirik ki, yaxın zamanlarda Azərbaycanın da səfirliyi Kürdüstan bölgəsində fəaliyyət göstərsin.

Emil SALAMOĞLU,
musavat.com

Kürdüstan muxtariyyətində Azərbaycan söhbəti...

Xocalı faciəsi Ərbil şəhərində anıldı; müxbirimiz Şimali İraqdan yazır...

Azərbaycandan Şimali İraqın Kürdüstan muxtariyyətinin paytaxtı Ərbil şəhərinə gedən 5 nəfərlik nümayəndə heyəti artıq bu ölkəyə çatıb. Məlum olduğu kimi, “Diplomat” qəzetinin baş redaktoru Tahir Süleymanın təşəbbüsü ilə 5 nəfərlik nümayəndə heyəti Səlahəddin Universitetində keçiriləcək “Osmanlı imperiyası dövründə Yaxın Şərqdə ictimai-siyasi vəziyyət” mövzusunda konfransda iştirak etməyə dəvət olunublar.

Heyətdə təşkilatçıların dəvətini qəbul edən “Yeni Müsavat”ın əməkdaşı Emil Salamoğlu da var. Nümayəndə heyətinin Ərbildə yaşayan kürd və türkmən ziyalıları, eləcə də hökumət təmsilçiləri, ədiblərlə görüşləri nəzərdə tutulur.

Bu görüşlərdən əlavə, müxbirimiz Şimali İraqda ictimai-siyasi vəziyyət haqda reportajlar da hazırlayır. Reportyorumuzun bölgə ilə bağlı ilkin təəssüratları belədir:

“Şimali İraqın sərhəd qapısından şəhər mərkəzinə qədər yoxlanış məntəqələrində əli silahlı polislər şəhərə daxil olan hər kəsə nəzarət edir. Şəhərin giriş-çıxışında hər bir maşın yoxlanılır, maşındakı şübhəli sərnişinlərin pasportlarına baxılır. Burada deyilir ki, polislər terrorçuları bir baxışdan tanıyırlar. Yalnız şübhələndikləri adamları saxlayırlar. Ərbil İraqın ən sabit bölgəsidir. Ona görə də başqa əyalətlərdən Ərbilə axın var. Şəhərdə tikinti bumu yaşanır. Hər yerdə binalar inşa edilir, parklar salınır. Türkiyə mətbuatının da yazdığı kimi, görünən budur ki, Ərbil gəlişməkdə olan yüksək səviyyəli bir paytaxtdır.

Nümayəndə heyəti aprelin 14-də Ərbil şəhərində təşkil olunmuş Kürdüstan Yazıçılar Birliyinin tədbirində iştirak edib. Tahir Süleymanın təşəbbüsü ilə proqramda olmayan Xocalı faciəsi ilə bağlı mövzu gündəmə salınıb və çıxışçıların sırasında T.Süleyman Xocalı faciəsində ermənilərin başımıza gətirdiyi fəlakətləri konfrans iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb.

Türkmən Yazarlar Birliyinin sədri Əsəd Ərbil və İdarə Heyətinin üzvü Riyaz Dəmirçi də konfransda dəvət əsasında iştirak ediblər. Tədbirin əsas məqsədi Səddam Hüseynin hakimiyyəti dövründə kütləvi qırğına məruz qalan hələbcəlilərə dair bədii əsər yazan ədiblərin mükafatlandırılması olub.

Konfransda ölkənin mədəniyyət naziri Doktor Kava Mahmud və Ərbil valisi Nevzad Hadi iştirak ediblər.

Mərasim Hələbcə və Xocalı qətliamı qurbanlarının bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başlayıb. Hələbcə qətliamı ilə bağlı Ərbil valisi və başqa yetkililər çıxış ediblər.

Daha sonra Tahir Süleymana söz verilib. Azərbaycan mediasında birmənalı qarşılanmayan T.Süleyman “Yeni Müsavat” müxbirinin birbaşa müşahidəsi olan konfransda erməni faşistlərinin Xocalıda azərbaycanlıların başına gətirdiyi müsibətlərdən, vəhşiliklərdən söz açıb.

Qeyd edib ki, illər keçdikcə bizi göynədəcək bu faciə xalqımızın yaddaşından silinməyəcək: “Əksinə, xalqımıza daha dözümlü olmağa, erməni şovinizminə qarşı mətin mübarizə aparmağa səbəb olacaq. Xocalı faciəsi nə Hələpcə, nə Xatın, nə də Sonqimidir. Xocalı faciəsi daha ağır və dözülməz olub. Bu ağrı yaddaşımızdan heç vaxt silinə bilməz”.

T.Süleyman Xocalı soyqırımında qətlə yetirilənlərin statistikasını açıqlayıb və vurğulayıb ki, bu dəhşətli faciə haqda bütün dünya məlumatlı olmalıdır: “Xocalıda 623 nəfər həlak olub, 8 ailə tam məhv edilib, 25 uşaq hər iki valideynini itirib. 230 uşaq bir valideynini itirib.

1275 nəfər əsir götürülüb. Xocalıya 5 milyard manat ziyan dəyib. İnsanlarımıza zülm olunub. Körpələr, yaşlılar, qadınlar amansızlıqla qətlə yetirilib.

Nə yaxşı ki, Çingiz Mustafayev kimi oğullar həyatlarını təhlükəyə ataraq bu hadisələri çəkib bütün bəşəriyyətə çatdırıblar. Xocalı bizim sağalmaz yaramız, anabacılarımızın ah-naləsi, körpələrimizin göz yaşlarıdır”.

T.Süleymanın çıxışına görə konfrans iştirakçıları ayağa qalxaraq alqışlayıblar. Konfransdan sonra onlar Xocalı hadisəsinin Ş.İraq ictimaiyyətinə lazımi şəkildə çatdırılmamasından şikayətləniblər. Yekunda Ş.İraqın mədəniyyət naziri və Ərbil valisi Hələbcə mövzusunda yazan bədii əsərlərin qalibləri mükafatlandırıblar.

Emil SALAMOĞLU,
musavat.com

"İraq mərkəzi hökumətindən fərqli olaraq Kürdistan bölgəsi sabitdir"

Əməkdaşımız Şimali İraqın Ərbil şəhərində türkmənlərdən eşidib-gördüklərini yazır...

...İnsanı öldürmək üçün onlar dünyanın ən bahalı silahlarını aldılar. İnsanı yaşatmaq üçün tüklərini belə tərpətmədilər. Və

aldıqları silahlar 10 ildir ki, bu məmləkətdə xalqın həyatına zil qaranlıq çökdürüb, qorxu və vahimə gətirib, vahid dövləti parçalayıb. Zaman keçdikcə onlar üçün ölümlər, partlayışlar, terrorlar adiləşib. Beləcə, 10 ildir ölkəyə günəş doğmur.

***

Bu regiona - İraqa gedəcəyimə qərar verəndə ətrafdakıların ilk reaksiyası təxminən beləydi: "İraq olsun, ya da özündən muğayat ol". Onlar yarıciddi, yarızarafat eyham vururdular ki, İraq riskli bir ölkədir və papağını qabağına qoyub düşün. Mənsə qərarlıydım - Şimali İraqı görmək, Barzani hökumətinin siyasətini araşdırmaq, türkmənlərin durumunu öyrənmək və Səddam Hüseyn dövrü ilə analogiyalar aparmaq. 2003-2103 illəri arasında nələr dəyişdi, nələr dəyişmədi? Artıq aprelin 12-dən Şimali İraq Kürdüstan muxtariyyatının paytaxtı Ərbil şəhərindəyəm. Bir haşiyə çıxım ki, Ərbil haqda, ümumən bu bölgədə görüb-eşitdiklərimi bir ayrı reportajda geniş təqdim edəcəyəm. Çünki Şimali İraqda görüb-eşitdiklərimizi bir yazıya sığışdırmaq həm mümkünsüzdür, həm də günah olar.

***

İndi isə səhərdən axşama kimi qaynayan Ərbil bazarında baş verənlərdən, orada işləyən türkmən tacirlərdən söz açaq. Zaman 17 aprel. Ərbildə axşam saat 8, Bakıda isə 10 tamamdır. Havada təxminən 30 dərəcə istilik var. Qaranlıq düşməkdədir. Hər tərəfdən musiqi səsləri gəlir, qələbəlikdir, insanlar bir-biri ilə mehriban şəkildə salamlaşır (hətta tanımadıqları ilə də -E.S), şəhərin mərkəzində ara-sıra tıxaclar yaranır. İşıqforlar Bakıdakı qədər çox olmasa da, sürücü mədəniyyəti Avropa səviyyəsindədir. Az sonra şəhərdə musiqi səsi kəsilir, hər yandan azan səsləri eşidilməyə başlanır. İnsanlar namaza tələsir, gecikəni isə dükanın qapısını bağlamadan istənilən yerdə möhürünü qoyub ibadət edir. Bu zaman hiss edirsən ki, bir Şərq ölkəsindəsən. Namaza gedənlər dükanlarını açıq buraxanda nə bir kimsə gəlib obyekti qarət edər, nə də icazəsiz hərəkət. Yol üstündə pul dəyişənlərə tez-tez rast gəlirik. Onlar külli-miqdarda olan pullarını stul üzərinə qoyub namaza gedərlər, bir adam yaxınlaşıb aparmaz. Belə bir halı bizdə ağlımıza gətirə bilmərik.

***

Ərbil bazarında həm kürd, həm türkmən tacirlər var. Geniş bir ərazini əhatə edən bazarda elə gün yoxdur ki, izdiham olmasın. Bir tərəfdə par-par parıldayan zərgər dükanları, digər tərəfdə zər-zibalı geyim-keçimlər, məhəlli paltarlar, samovarlar, fincanlar, ədviyyatçılar və s. ilaxır bitib-tükənməyən mallar satılır.

Qiymətlər çox da bahalı deyil. Bir az geyim sektoru ərzaq məhsullarından fərqli olaraq bahadır. İran, Türkiyə malları Ərbil bazarında "at oynadır". Ərzaqları isə keyfiyyətli və ucuzdur. İnsanlar daha çox zinət əşyaları almağa üstünlük verirlər.

Bazarda qışqır-bağır eşitmək mümkün deyil, sadəcə Şərq musiqiləri səslənir. Bazarın ortasında hər kəsin qarşısında bir armudu stəkanda çay var, ərbillilər çayı şirin içirlər. Bazarda mahnı diskləri satılan mağazalara baş çəkirik. Türk, kürd, türkmən müğənniləri ilə yanaşı Namiq

Qaraçuxurlunun diskləri də diqqətimizdən yayınmır.

***

Ərbil türkmənləri meyxananı çox xoşlayırlar. Türkmən radiolarında tez-tez ANS-də yayımlanan "De gəlsin" meyxana yarışmasının deyişmələri dinləyicilərə təqdim olunur. Bazarda işləyən ticarətçi türkmənlər Səddam Hüseyn dövrü ilə müqayisədə bu günə şükür edirlər. Amma ölkənin bölünməsindən, digər bölgələrdə sabitliyin hələ də bərqərar olunmamasından narahatdırlar. Türkmənlər deyirlər ki, Ərbil 2003-cü ildə amerikan əsgərləri İraqa girəndə belə onlara ziyan dəyməyib. "Hadisələr Ərbil hüdudlarından kənarda baş verib. Yalnız 2005-ci ildə bir dəfə Daxili İşlər Nazirliyinə bomba qoyub partladıblar, ölən və yaralananlar olub. Ancaq Kərkük, Tusxurmatu, Təzəxurmatu, Nəcəf, Mo-sul, Kərbəla və ən nəhayət, Bağdadda evindən çıxan hər gün fatihə oxuyur ki, bəlkə geri dönmədi. Bunu edənlər sadəcə İraqda sabitliyin olmasını istəməyən qüvvələrdir. Mərkəzi hökumətin nəzarətində olan bu şəhərlərdə yaşayanlar Səddam Hüseyn dövrünə həsrət çəkirlər" - deyə bildirir türkmən həmsöhbətimiz.

***

Bazarda söhbətləşdiyimiz türkmənlər digərləri kimi, rəsmilər və ziyalıların istəklərini Azərbaycana çatdırmağımızı istədilər. Onlar arzulayır ki, Azərbaycanın burada səfirliyi olsun. Ərbil bazarını tərk edib axşam bir mövlud gecəsində iştirak edirik. İraqda valideyn oğluna toy etməzdən bir gün qabaq mövlud gecəsi təşkil edir. Yalnız kişilər iştirak edir. Geniş bir salona toplaşırlar. Hər gələn qonaq 5-10 dəqiqə oturur, musiqi dinləyir, şirniyyatla çayın dadına baxır, sonda bəyin və gəlinin atalarına xeyir-dua verib gedirlər. Beləcə, İraqın bir gününü belə başa vurmuş olduq. Qarşıda oxucularımıza İraqın bir başqa üzünü göstərəcəyik...

Emil SALAMOĞLU,
musavat.com

Türkmən deputatın açıqlamaları

Şərdil Arslan "Yeni Müsavat"a İraq türkmənlərinin problemlərinin niyə həll olunmamasından danışdı

Şimali İraqın Kürdüstan parlamentində 5 türkmən millət vəkili var. Ümumi İraqda isə türkmən millət vəkillərinin sayı 15 nəfərdir. Aprelin 17-də türkmən millət vəkillərindən biri Şərdil Arslanla görüşmək imkanımız oldu. Ş.Aslan "Yeni Müsavat"a açıqlamasında türkmənlərin mövcud problemlərindən və parlamentdə qaldırılan məsələlərdən danışdı.

Ş.Arslan qeyd etdi ki, 3 ildir millət vəkili kimi türkmənlərin problemləri ilə məşğuldur: "İraq Kürdüstan parlamentində 3 türkmən partiyasından namizədlər arasında yalnız 5 nəfər millət vəkili seçildi. Bu isə türkmənlər üçün yaxşı nəticə hesab olunmur. Əslində bu bölgədə ikinci sayca çox olan bir millətin daha çox parlamentdə nümayəndəsi olmalıdır.

Biz parlamentə müraciət etdik ki, türkmən millət vəkillərinin sayı 10-a artırılsın. Ancaq bu

müraciətə müsbət cavab verilməyib. Bu da onu göstərir ki, türkmənlərə qarşı həmişə assimilyasiya siyasəti yürüdülüb. Bu gün bəzi haqlarımıza sahib çıxsaq da, yenə də türkmənlərin durumu biz arzuladığımız şəkildə deyil". Ş.Arslan bildirdi ki, İraq türkmənlərinin sayı rəsmi şəkildə açıqlanmır: "Nə mərkəzi, nə yerli hökumət açıqlamaq istəmir ki, bu ölkədə nə qədər türkmən yaşayır. Bizim millət vəkillərinin sayının artırılmasında yaranan problem da bu məsələdən qaynaqlanır. Biz hələ də bilmirik ki, İraqda nə qədər türkmən yaşayır. Hesablamaq istəmirlər". Türkmən millət vəkili hazırda parlamentə göndərdikləri ən vacib müraciətdən söz açdı:

"Biz çalışırıq ki, türkmənlərin milli bayramını rəsmi şəkildə qəbul etdirib qeyd edək. Bu ölkədə kürdlərin, yezidilərin, xristianların milli bayramları var və qeyd olunur. Amma biz türkmənlərin yoxdur. Ona görə də 5 min imza toplayıb parlamentə təqdim etmişik. Parlamentin müraciətimizə nə cavab verəcəyini gözləyirik. Bu məsələnin üzərində ciddi şəkildə dayanmışıq. Səlcuqların ilk dəfə İraqa girdiyi tarixi milli bayram kimi qeyd etmək istəyirik". Müsahibimiz bəzi türkmən partiyaların fəaliyyətindən gileyləndi. O hesab edir ki, bəzi türkmən partiyaları hökumətə daha yaxındır deyə qaldırdıqları problemlərə əngəl törədirlər: "Biz bir məsələ ortaya qoyanda bu partiyalar bizə mane olmağa çalışırlar. Bu gün ən böyük bəlamız birliyin olmamasıdır.

Bir araya gələ bilmirik. Kərkük türkmənləri mərkəzi hökumətin nəzarətindədir deyə onlar bir ayrı çalışır. Biz bir ayrı. Deyək ki, Tusxurmatu, Mendili türkmənləri bir başqa çalışır. Güclərimizi birləşdirib birgə fəaliyyət göstərə bilmirik". Ş.Arslan türkmən məktəblərinin təmirə ehtiyacı olduğunu, yalnız İhsan Doğramacının məktəblərin təmirinə dəstək verdiyini açıqladı. O, sonda bütün türkmənləri kimi onları narahat edən bir məsələyə toxundu: "Azərbaycanın burada səfirliyi yoxdur. Biz bir qrup nümayəndə heyəti ilə Azərbaycana getməyi və rəsmilərlə bu məsələləri müzakirə etməyi planlaşdırırıq".

Emil SALAMOĞLU,
musavat.com

Əməkdaşımız Bərzaninin kəndindən yazır

Bərzani ailəsinə məxsus bölgə və Qəndil dağlarında nələr baş verir...

1932-ci il. İngilislər İraqda Bərzani qardaşlarını məhv etmək üçün hərəkət keçir. Əhməd, Sadıq və Mustafa Bərzanilər İraq dağlarında 100 tərəfdaşı ilə birlikdə ölümlə üzüzə qalırlar. Onlar Türkiyəyə sığınmalı olurlar.

Molla Bərzaniyə 20 milyon xərc

Kürdlərin atası və öndəri sayılan Molla Mustafa Bərzani o günləri belə xatırlayıb: "Biz Türkiyədə asılmağı gözləyirdik. Çünki o dövrdə ingilis, türk və iraqlılar arasında münasibətlər qurulmuşdu. Amma sevə-sevə Türkiyədə ölməyə gəlmişdik. Fəqət Mustafa Kamal bizim himayə olunmağımızı əmr etmişdi".

İndi Şimali İraqın Bərzani kəndində bir kiçik məzarlıq var.

Sadə və başqalarının qəbirlərdən seçilməyən bu yerdə Molla Mustafa Bərzani dəfn olunub. Onunla yanaşı oğlu İdris Bərzaninin də məzarı var. Şimali İraqda kürd bölgəsinin rəhbəri olan Məsud Bərzani indi atasının məzarı yaxınlığında onun xatirəsinə nəhəng bir kompleks inşa etdirir.

20 milyon dollar smeta dəyəri olan kompleksin camesi, muzeyi və qonaq evi olacaq. Hər il minlərlə adamın ziyarət etdiyi Molla Bərzaninin məzar kompleksi iğdırlı iş adamı Həsən Alagöz tərəfindən tikilir. Aprelin 19-da yolumuzu Səlahəttin şəhərində yerləşən Barzan kəndinə saldıq. Yol üstündə yerləşən Şaqlava, Hərari və başqa kəndlərə də baş çəkməyi unutmadıq.

Ərbil şəhərindən Barzana təqribən 4 saatlıq yoldur. Bərzanilərin kəndi sayılan bu yerə çatmamış Şərasur deyilən ərazidən keçirik. Burada Səddam Hüseyn dövründən qalan tanklar hələ də yerindədir. İndi işlək vəziyyətdə olmayan bu rəmzi tankların üstündə uşaqlar oynayır. Vaxtilə isə Bərzani həmin Şərasur deyilən yerdə Səddamın tankını partladıb.

Dilənçilər və villalar

Bir az sonra Şaqlava kəndinə çatırıq. Türkmənlərin və kürdlərin bu bölgədə S.Hüseyn rejiminə qarşı birgə mübarizə dövrü olub. Türkmənlərin partiyaları, təşkilatları əvvəlcə Şaqlavada yaranıb. Sonra Ərbilə köçüblər. Kənd boyunca uzanan yeni tikililər, təzə dəbdəbəli evlər, villalar, dağların ətəyində salınan malikanələr Azərbaycan rayonlarını yada salır.

Türkmən və kürdlərin milli bayraqları tez-tez qarşımıza çıxır. İddia edə bilmərəm ki, Şaqlavada tikilən villalar bizdəki kimi korrupsioner məmurlara məxsusdur ya yox. Ümumilikdə, Ş.İraqda neft pulları hesabına böyük bir tikinti bumu müşahidə olunur. Bir tərəfdə körpülər salınır, Barzana gedən yolda tunel inşa olunurdu.

Digər yanda Şaqlava, Hərari massivlərində əhali kasıb yaşayır. Ümumiyyətlə, İraq dilənçilər məmləkəti adlandırıla bilər. Hələ mərkəzi hökumətin nəzarətindəki səfalət içində yaşayan şəhərlər bir yana, Bərzani iqtidarının hakim

olduğu torpaqlarda da yoxsul kəndlər var.

...Barzana gedən yolun qırağında qadın dilənçilər sıraya düzlənib. Onlar qızmar günəş altında, böyür-başı düzənliklər olan yolların kənarında oturub kömək istəyirlər. Bizdə qaraçı dilənçilər kimi uşaqlarını da əl açmağa sövq edirlər. Şaqlava, Hərari əhali əsasən maldarlıqla dolanırlar. Deyirlər ki, S.Hüseyn dövründə kəndlərdə infrastruktur qurulmamışdı. Bərzani hökuməti neft pulları ilə yollar salmağa, kommunal şərait yaratmağa başlayıb.

Qəndil dağlarında nələr olur?

Şimali İraq seyrangahlarında hər həftənin cümə və şənbə günləri pikniklər təşkil olunur. Kilometrlərlə uzanan düzənliklərdə, səfalı guşələrdə insanlar çadırlar düzəldib, əylənir, dincəlir, yeyib-içirlər. İraqlılar hərə həftənin qeyri-iş günləri ailəvi şəkildə istirahətə çıxırlar. Yollarda gənclər bahalı maşınlarda yüksək səslə musiqilər oxudur, əylənir, pikniklərdə qızlar-oğlanlar oynayırdılar.

Seyrangahlara insan axın o qədər çox olur ki, Ərbilə axşam qayıdanda saatlarla tıxaclar yaranır. Biz Barzandan Ərbilə qayıdarkən 4 saatlıq yolu 7 saata gəlib çıxa bildik. Təxminən 4 saat sonra dağların, qayaların mühasirəsində dar bir yolla Barzana gəlib çıxırıq. Uzaqda isə məlum Qəndil dağları görünürdü. Barzandan Qəndilə 2 saatlıq yoldur. Qəndildə kürdlərin məskunlaşdığı kəndlər var. Kəndlərin girişinə ciddi şəkildə nəzarət olunur. Kürdlərin silahlı təşkilatı olan PKK heç də Qəndil dağlarında yaşamır. Silahlılar Qəndil kəndlərində yerləşib yerli əhali kimi yaşayırlar. Təşkilat kəndliləri ərzaqla təmin edir. Sadəcə, Türkiyəyə

qarşı hücum əməliyyatları zamanı PKK-çılar dağa qalxırlar. Qəndildə hərbi düşərgələrdə olmuş biri danışır: "Bir neçə il əvvəl biz ora İraq kürd hökumətinin nümayəndə heyəti olaraq sivil şəkildə getmişdik. Qəndildə 10 kilometrlərlə kamplar uzanır. PKK-ya qoşulan minlərlə kürd qızı var. Qəndilə hər adamın girməsi elə də asan deyil. İndi sakitlikdir. Ümid edirik ki, artıq məsələ bitib. Silahlar yerə qoyulub".

Barzanlı qızlar...

Və nəhayət, Barzana gəlib çıxırıq. Barzana Səlahəttin Universitetinin təşkilatçılığı ilə gəlmişdik. Məzarlıq önünə hər gün insan axını var. Bakıdan gedən nümayəndə heyətinin rəhbəri, "Diplomat" qəzetinin baş redaktoru Tahir Süleyman da sonda məzar önündə çıxış etdi. Burada Bərzani qardaşlarının şəkilləri olan lövhələr vurulub və hər birinə aid sitatlar qeyd olunub.

Yaxınlıqda isə yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, Molla Bərzani və oğlunun məzarı var. Ətrafda isə 20 milyonluq kompleksin tikintisi gedir.

Kənddə gözdeşən villalar, yeni malikanələr bura xüsusi diqqət yetirildiyindən xəbər verir. Öyrəndik ki, Barzan kəndlilər metrəsi 300 dollara ipək, yün xalçaları toxuyub satırlar. Əsasən də Almaniya bazarına bu mallar ixrac olunur. Kənd qızları xalça toxumaqla pul qazanırlar. Yarım saatlıq gəzintidən sonra Barzanı tərk edib Ərbilə qayıdırıq. Qadınların başlarında geyimləri kimi qara başörtüyü, kişilərin əynində milli libaslarını görəndə artıq İraqın bir kürd kəndində olduğunu hiss edirsən...

Emil SALAMOĞLU, musavat.com

Şimali İraqdakı yeganə türkmən nazirdən mesaj var...

Sənaye və ticarət naziri Sinan Çələbi "Yeni Müsavat"ın müxbirinə danışdı; o, azərbaycanlı iş adamlarını İraqin Kürdüstan bölgəsinə dəvət etdi

Şimali İraqın Kürdüstan hökumətində bir türkmən nazir təmsil olunur. Türkmənlər bunu yetərli hesab etmirlər. Onların fikrincə, türkmən əsilli nazir və millət vəkillərinin sayı daha da çox olmalıdır. Çünki bölgədə kürdlərdən sonra sayca ən çox ikinci etnos türkmənlərdir. Hazırda isə kabinetdə yalnız türkmən olaraq sənaye və ticarət naziri Sinan Çələbi var. Ərbildə səfərdə olan müxbirimiz onunla görüşüb və cənab nazirin fikirlərini almaq imkanı əldə edib.

***

S.Çələbi "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, 4 ildir nazir vəzifəsində işləyir. Onun sözlərinə görə, bu müddət ərzində bölgənin ticarət imkanları 3-4 qat artıb. Nazir qeyd edib ki, əsasən Türkiyə ilə ticarət əlaqələri qurulub. Eyni zamanda İranla da ticarət əlaqələri var. S.Çələbi bildirib ki, bu bölgədə 27-28 ölkə səfirliyi fəaliyyət göstərir: "Bu ölkələrin bir çoxu ilə ticarət əlaqələri qurmuşuq. Mənim nazir işlədiyim dövrdə ticarət həcmi 8 milyardı keçib. 2009-cu ilə qədər bölgədə türk firmalarının 485 şöbəsi qeydiyyatda idi. Amma son 4 il ərzində bu firmaların sayı 1500-ə çatıb. Biz bir çox şirkətlərlə görüşüb anlaşmışıq. Ancaq çox təəssüflər

olsun ki, Azərbaycanla siyasi və ticarət əlaqələrimiz yoxdur".

Nazir hesab edir ki, buna səbəb Azərbaycanın İraqda konsulunun olmamasıdır: "O baxımdan Azərbaycana gediş-gəliş çətindir. Biz Azərbaycana Türkiyədən getməli oluruq. Bir səfirlik olsaydı, ticarət əlaqələri qurulardı. Hər iki tərəf arasında görüşlər keçirilərdi, iş adamlarınız gəlib ölkəmizi görərdilər və ticarət əlaqələri qurulmasına qərar verilərdi. Amma təəssüf ki, səfirlik yoxdur". S.Çələbi əlavə olaraq dedi ki, Ermənistanın burada səfirliyinin olması barədə deyilənlər həqiqəti əks etdirmir: "Ermənilərin nümayəndə heyəti bura gəldi, onları normal qarşıladıq və çıxıb getdilər. Ancaq o demək deyil ki, biz onları tanıdıq, onlar da bizi. Ermənistan balaca bir dövlətdir. Onlarla heç bir ticarət əlaqəmiz yoxdur". Nazir türkmən iş adamlarının vəziyyətinin o qədər də yaxşı olmadığını da açıqladı: "Çünki türkmən iş adamlarının maddi imkanları ürəkaçan deyil". Sonda S.Çələbi Azərbaycan xalqına salamlarını göndərdi: "Onların uğuru bizim uğurumuzdur. Bir-birimizi tutaq, əlaqə quraq". Bu məqamda vurğulamalıyıq ki, "İraq türkmənləri" adlandırılan türk topluluğu tarixi qaynaqlara görə əslində Azərbaycandan getmə türklərdir.

Emil SALAMOĞLU, musavat.com

Öcalan Nobel'e adaydır

Demokratik Sol Parti (DSP) 21. Dönem Muş Milletvekili Zeki Eker, "Barışa sağladığı katkıdan dolayı Öcalan'ın Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilmesi gerektiği düşünüyorum" dedi. Eker, Öcalan'ı Meclis'te görmek istediklerini ifade etti. Eski milletvekili Eker, Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın Newroz açıklaması ve ardından yaşanan gelişmeleri değerlendirdi. Eker, Öcalan'a daha önce "Sayın" demenin suç olduğunu hatırlatarak, "Ama şimdi ben de Sayın Öcalan diyorum. Sayın Öcalan 21 Mart'ta Diyarbakır'da yaptığı olumlu ve önemli çağrı sonrası ülkede kanın tamamen durması için mesajlar verdi. Sayın Öcalan'ın çağrısı çok önemli bir çağrıdır. Ben barışa sağladığı katkıdan dolayı

Öcalan'ın Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilmesi gerektiği düşünüyorum" dedi.

'Ölüm değil barış istiyor'

Eker, "Ölümlerin durması ve akan gözyaşının son bulması için Sayın Öcalan devreye girdi ve büyük çabalar sarf ederek barışın sağlanması için çözüm projelerini hayata geçirdi. Sayın Öcalan'ın en etkili 100 kişi arasında yer alması çok doğrudur. Çünkü Sayın Öcalan'ın tüm Kürtler üzerinde etkisi vardır. Bakın Sayın Öcalan açlık grevine girenleri iki cümleyle durdurdu. Ateşkeslere baktığınız zaman iki cümlesiyle hemen ateşkes oluyor. Çünkü Sayın Öcalan gençlerin ölmesini istemiyor" diye konuştu.

'Barış Türkiye'yi büyütür'

Çözüm sürecine vicdanı olan herkesin ve her kesimin destek vermesi gerektiğini belirten Eker, "Ben de bu süreci sonsuz ve sınırsız destekliyorum" diyerek, şöyle konuştu: "Bu bölgede yeteri kadar kan aktı. Fakir fukaranın bir sürü çocuğu öldü. Bu asker olabilir, polis olabilir, gerilla olabilir. Ne olursa olsun bunların hepsi de insandır. Bunun sonlanması Kürtlerin ve Türklerin yararına olacaktır. Bu çözüm sürecine Türklerin daha çok destek vermeleri gerekiyor. Türkiye'nin büyümesi için çözüm mutlaka olmak zorundadır. Uçaklardan atılan bombalara verilen paraların kesilmesinden sonra, Türkiye'yi 10 sene sonra kimse ekonomi anlamında yakalayamaz."

'Tek isim Öcalan'dır'

Kendisinin iki yıl önce Öcalan'ın muhatap alınmasının önemine değindiğini ve bu sözleri nedeniyle hedef haline geldiğini aktaran eski milletvekili, "Ben Sayın Öcalan muhataptır derken, neredeyse beni diri diri yakacaklardı. Fakat şu an devlet Sayın Öcalan'ı muhatap olarak görüyor. Çünkü devlet de biliyor ki Öcalan'sız bir sürecin çözüm ve barış ile sonlanması mümkün değildir. Kandil dahil olmak üzere Kürtlerin üzerinde etkili olan tek isim vardır, o da Öcalan'dır. Sayın Öcalan'ın Kürtlerin yüzde 90'ının üstünde çok ciddi etkisi vardır. Hâkimiyeti vardır ve ne dese o olur. Bunu herkesin görmesi gerekir" şeklinde konuştu.

'Geri dönüşü yok'

Sürecin başarıya ulaşmasının mecburi olduğunu, hükümetin samimi olmama gibi bir şansının olmadığını belirten Eker, çözüme yönelik atılan adımların geriye dönüşün AKP Hükümeti ve Başbakan Erdoğan'ın sonunu getireceğini söyledi. Eker, "Başbakan'ın tekrar bu sürece yönelik geriye dönmesi söz konusu olamaz. Geriye atılacak tek adım Başbakan'ın felaketini getirecektir. Süreç başarıya ulaşmak zorundadır. Geriye döndüğü zaman felaket olur, bunu yorumlamak bile istemiyorum. Yani Türkiye adına felaket olur. Süreç mutlaka başarıyla son bulmalıdır, barış sağlanmalıdır" dedi.

'Meclis'te olması şaşırtmamalı'

Çözüm sürecinin en etkili isminin Öcalan olduğunun altını çizen Eker, "En büyük aktör Öcalan'dır. Öcalan olmadığı zaman hükümet istediği kadar istekli olsun bir çözüme varamaz. Sonuç alması mümkün değildir" diye kaydetti. Son olarak Abdullah Öcalan'ın serbest bırakılmasının önemine de değinen Eker, Öcalan'ın Meclis'te olmasına kimsenin şaşmaması gerektiğini savunarak, kendisini Meclis'te görmek istediklerini söyledi.

DİHA/MUŞ

Öcalan'a güven yüzde 74,7

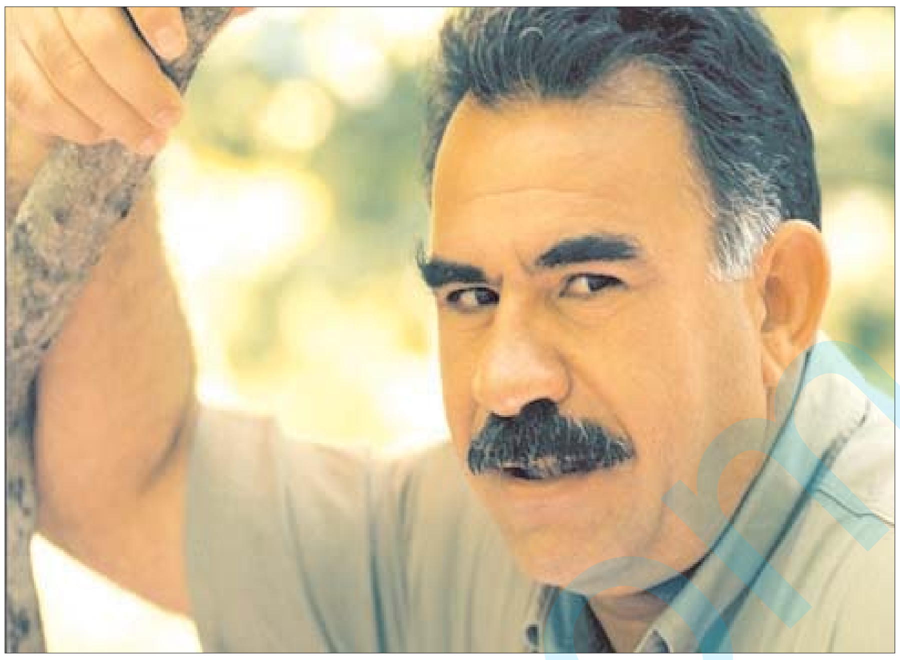

16 Kürt ilinde yapılan ankete göre çözüm sürecinde en fazla güven duyulan aktör Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan. Ankete katılanların yüzde 76'sı ise Öcalan'ı Kürtlerin temsilcisi olarak görüyor.

Siyasal ve Sosyal Araştırma Merkezi'nin (SAMER) Nisan ayında Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı 16 ilde gerçekleştirdiği "Kürt Sorunun Çözüm Sürecinde Algı ve Beklentiler" başlıklı araştırmanın sonuçları Cezayir Restoran'da düzenlenen basın toplantısı ile açıklandı.

SAMER Genel Koordinatörü Velat Aydın, yaptığı sunumda 5 bölümden oluşan çalışmada özellikle başlatılan sürece ilişkin sorular sorulduğunu aktardı. 3 bin 433 hanede yapılan yüz yüze görüşmelerin, Ağrı, Bingöl, Bitlis, Amed, Hakkari, Kars, Mardin, Adıyaman, Muş, Siirt, Dersim, Urfa, Van, Batman, Şırnak ve Iğdır'da gerçekleştirildiğini söyleyen Aydın, ankete katılanların yüzde 53,1'inin erkek, yüzde 46,9'unun ise kadınlardan oluştuğunu ifade etti. 18 yaş altı grubun anket dışı tutulduğunu belirten Aydın, ankete katılanların yüzde 31,4'ünün 18 ile 24 yaş arası, yüzde 31'inin ise 25 ile 34 yaşları arasında olduğunu aktardı. Aydın, ankete katılanların yüzde 16,1'inin okuma yazma bilmediğini, yüzde 6,1'inin okuma yazması olduğunu ancak diploması olmadığını, yüzde 25,2'sinin ilkokul, yüzde 15,3'ünün ortaokul, yüzde 26,3'ünün lise ve yüzde 10,9'unun da üniversite mezunu olduğunu kaydetti.

Yüzde 82,2'si: Kürdüz

Aydın, raporda "Kimliğinizi nasıl tanımlarsınız?" sorusuna 2 bin 823 kişinin yani yüzde 82,2'sinin "Kürt" cevabı verdiğini aktardı.

Ankette ailede konuştukları dil sorusuna yüzde 71,4 oranında Kürtçenin Kırmancî, yüzde 2,9'una Kürtçenin Dimilkî lehçesi cevabı aldıklarını belirten Aydın, "Sokakta konuşulan dil üzerine sorduğumuz soruya yüzde 50,4'ü Kürtçenin Kırmancî, yüzde 0,8'si Kürtçenin Zazaki lehçesini sokakta konuştuğu dil olarak belirtiyor. Ankete katılanların, yüzde 48'i Türkçeyi, yüzde 0,8'i ise Arapçayı sokakta konuştuğu dil olarak belirtmiştir.

Resmi kurumlarda konuşulan dil olarak ise ankete katılanların yüzde 93'ü Türkçe, yüzde 6,9'u Kürtçenin Kırmancî, yüzde 0,1'i Kürtçenin Zazaki lehçelerini resmi kurumlarda konuştuğu dil olarak belirtmiştir" dedi.

Sürecin adı 'barış'

Ankette sorulan "Türkiye'de etnokültürel farklılıklara karşı baskı uygulanıyor mu?" sorusuna yüzde 58,6 oranında "evet" dendiğini aktaran Aydın, ankette sorulan "Etnik kimliğinizden dolayı ayrımcılığa uğradınız mı?" sorusuna yüzde 48,1'inin "evet" dediğini kaydetti. Türkiye'nin en önemli sorununun ne olduğu konusunda sorulan sorularda verilen cevapların yüzde 64,2'sinin "Kürt sorunu" olduğunu vurgulayan Aydın, "Son günlerde Kürt meselesinin çözümüne ilişkin olumlu gelişme yaşandı mı?" sorusuna ise yüzde 74,4'ünün "evet" yanıtı verdiğini söyledi. Sürecin nasıl tanımlandığı konusunda sorulan soruya katılımcıların yüzde 73,8'inin "barış/müzakere süreci" seçeneğini seçtiğini belirten Aydın, "Yüzde 11,4'ü Abdullah Öcalan'ın mektubunu, yüzde 9,5'i PKK'nin ateşkes ilanını, yüzde 2,6'sı Kürt sorunundaki gelişmeleri, yüzde 1,9'u KCK'li tutsakların bırakılmaya başlanmasını son dönemde Kürt meselesindeki olumlu gelişmeler olarak görmektedir" dedi.

En çok güvenilen aktör: Öcalan

Başlatılan süreçte, "Abdullah Öcalan'ın görüşme sürecinde Kürtleri temsil ettiği düşünüyor musunuz?" sorusuna yüzde 76 oranında "evet", yüzde 10 oranında ise "hayır" dendiğini vurgulayan Aydın, "Yine sorduğumuz 'Abdullah Öcalan ile başlatılan görüşmeleri destekliyor musunuz?' sorusuna yüzde 86,9'u desteklediğini belirten yanıtlar vermekteyken, yüzde 5,3'ü desteklemediğini belirten yanıtlar vermiştir" dedi. Ankete katılanların yüzde 82,6'sının Öcalan'ın Newroz mesajını olumlu bulduğunu aktaran Aydın, ankete katılanların yüzde 86,6'sının da PKK'nin ateşkes ilan etmesini olumlu bulduğunu belirtti. Aydın, "Yine PKK'nin sınır dışına çıkmasında hükümetin gerekli adımları atması konusunda güven verici olup olmadığı konusunda katılımcıların yüzde 55,8'i olumlu cevap verirken, yüzde 20'si ise hükümet tarafından gerekli adımların atılmayacağı görüşüne sahiptir" dedi.

CHP ve MHP sınıfta kaldı

Siyasi aktörlere duyulan güven konusunda sorulan sorularda katılımcıların Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e 53,8, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a yüzde 53,1, Meclis Başkanı Cemil Çiçek'e yüzde 32,2, CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'na yüzde 4,4 ve MHP lideri Devlet Bahçeli'ye yüzde 3 oranında güven duyduğuna dikkat çeken Aydın, "BDP Eş Genel Başkanları Selahattin Demirtaş ve Gülten Kışanak'a olan güven yüzde 71,2, DTK Eşbaşkanları Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk'a olan güven yüzde 72,6 ve nihayetinde Abdullah Öcalan'ın çözüme katkı sunacağına olan güven ise yüzde 74,7 olarak belirlenmiştir. O halde bu bulgulara dayanarak söylenebilir ki, çözüm sürecinde en fazla güven duyulan aktör Abdullah Öcalan'dır" dedi.

Anayasal çözüme inanç

Yeni anayasa hazırlık çalışmalarında Kürt sorununun anayasal düzenlemelerle çözüleceğine olan inancın yüzde 87,3 olduğunu belirten Aydın, vatandaşlık tanımına ilişkin sorulara ise yüzde 49,3'ü yeni anayasadaki vatandaşlık tanımının tüm etnik ve inançsal kimliklere vurgu yapacak anayasal vatandaşlık tanımı olması gerektiğini, yüzde 32,7'sinin bütün etnik ve inançsal kimliklerden arındırılmış bir vatandaşlık tanımı olması yönünde görüş bildirdiğini, yüzde 13,9'unun ise mevcut haliyle devam edilmesi yönünde görüşlerini aktardığını söyledi.

Türkiye Konsey ile ilişkilenmeli

"Bugün bir referandum olsa başkanlık sistemini destekler misiniz?" sorusuna katılımcıların yüzde 60,3'ünün "evet", yüzde 32,2'sinin "hayır" dediğini aktaran Aydın, Suriye'de yaşanan olaylarda Türkiye'nin tavrını katılımcıların yüzde 51'inin olumsuz, yüzde 31,7'sinin olumlu bulduğunu söyledi. Aydın, "Türkiye, Suriye Yüksek Kürt Konseyi ile ilişki geliştirmeli mi?" sorusuna katılımcıların yüzde 61,8'inin "geliştirmeli" yüzde 8,5'inin ise aksi yönde cevap verdiğini kaydetti.

Mersin'de tutuklu kalmadı

'KCK Mersin davası'nda tüm tutuklular tahliye edildi.

Mersin, İstanbul, Bingöl, Amed, Erzurum ve Antalya'da 3 Kasım 2012'de gerçekleştirilen operasyon kapsamında 6'sı tutuklu 24 kişinin yargılandığı 'KCK davası' önceki gün Adana 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Delil ikamesinin yapıldığı duruşmada mahkeme tüm tutukluları tahliye etti. Tahliye edilenlerin isimleri şöyle: BDP İl Yöneticisi Abdullah Okur, DİHA Mersin Muhabiri Zeynep Kuriş, BDP İl Yöneticisi İhsan Zengin, MKM Sanatçısı Abdulkadir Çat, Mersin Göç-Der ve İştar Kadın Merkezi Yöneticisi Menice Ürün, Belediye çalışanı Nazan Dündar. Akşam saatlerinde Karataş ve Kürkçüler F Tipi Kapalı Cezaevi'nden tahliye olan 6 kişi alkış ve zılgıtlarla karşılandı. Mersin'de 15 Nisan'da görülen 30'u tutuklu 42 kişinin yargılandığı 'KCK davası'nda da aralarında BDP Mersin İl Eşbaşkanları Aynur Aşan ve Musa Kulu, İHD Mersin Şube Başkanı Ali Tanrıverdi, DİHA Mersin Muhabiri Ferhat Arslan, KİBELE Kadın Derneği Başkanı Hediye Bakrak, KURDÎ-DER Mersin Şube Başkanı Selahattin Çam'ın da aralarında bulunduğu tüm tutuklular denetimli serbestlik kararıyla tahliye edilmişti.

yeniozgurpolitika.org

Serokwezîr Nêçîrvan Barzanî sibê diçe Bexdayê

Hewlêr (Rûdaw) – Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî dê sibê serdana Bexdayê bike û li ser nakokî û arîşeyên navbera

Hewlêr û hikûmeta Iraqê de bi rayedarên Bexdayê re hevdîtinan pêk bîne.

Serokwezîr Nêçîrvan Barzanî îro (28.04.2013) li Hewlêrê bi nûnerên kurd ên li nav hikûmet û parlamentoya Iraqê re civiya.

Endamê parlamentoya Iraqê û yek ji beşdarbûyên civînê dr. Mehmûd Osman derheqê civînê de ji Rûdawê re diyar kir ku di civînê de biryar hat dayîn serokwezîr Nêçîrvan Barzanî digel şandekê sibê (29.04.2013) serdana Bexdayê bike.

Dr. Osman da zanîn, jibilî nûnerên fraksyonên kurd ên parlamentoya Iraqê şandeke hikûmeta Herêma Kurdistanê jî dê yaweriya Nêçîrvan Barzanî bike.

Wî parlamenterê kurd her wiha destnîşan kir ku şanda Herêma Kurdistanê dê bi serokwezîrê Iraqê Nûrî Malikî, serokê parlamentoya Iraqê Osame Nucêfî, rayedarên hevpeymaniya niştimanî ya Iraqê û hinek kes û aliyên din re hevdîtin pêk bîne.

Li bara naveroka hevdîtnan de jî dr. Mehmûd Osman wiha axivî: "Di hevdîtinan de dê li ser arîşe û nakokiyên navbera Herêma Kurdistan û Bexdayê gotûbêj bê kirin." Dr. Osman beriya niha jî ji Rûdawê re gotibû: "Serdana vê şanda Herêma Kurdistanê bo Bexdayê dê cuda be ji ber ku vê carê Nêçîrvan Barzanî diçe Bexdayê."

Cîgirê Nûrsûltan Nazarbayêv ji hêla Asambleyê da kurde

Qazaxistan di nava Yekîtiya Dewletên Serbixwe da tê hesabkirinê çawa dewleteke dêmogirasî. Hemû netewa û kêmnetewa mafê wanî, çandî, hunerî û civakî hatîye danê û bi Qanûnnema Qazaxistanêva hatîye îzbatkirinê.

Sala 1995-a ji aliyê serokkomarê Qazaxistanê N. Nazarbayêv Yekîtiya Qelên Qazaxistanê hate avakirinê. Knyazê Îbrahîm Mîrzoyêv 20 sala zêdetire ku di Yekîtîya da kar û xebata candî, hûnerî û civakî dimeşîne. Ew 10 sala zêdetire ku serokê Fêdêrosîyana Kurdê Qazaxistanêye «Berbang»e.

24 meha Nîsanê li bajarê Astanê Yekîtiya Gelê Qazaxistanê civiya. Di civîne da pêşniyariya professor û rojhilatzan Knyazê Îbrahîm Mîrzoyêv pêşda hate kişandin ku bibe cîgirê serokê Yekîtîya Qelê Qazaxistanê.

Di civînê da ew pêşniyarî hate pejirandin. Serokê Fedêraseyona Kurdê Qazaxistanê «Berbang» Knyazê Îbrahîm Mîrzoyêv bi yekdengî hate bijartin cawa ku cîgirê N.A. Nazarbayêv ji hêla Yekîtîya Qelên Qazaxistanê.

"Belê Me Bi PKKê Re Bazarî Kir"

Wezîrê Ragihandinê Bînalî Yildirim, di pêvajoya çareseriyê de bertek nîşanî îdiayên 'bazarî tê kirin' da.

Wezîrê Ragihandinê Bînalî Yildirim, li Îzmîrê, li Otela Movenpickê bi Komeleya Muxabîrên Aboriyê re taştê xwar. Waliyê Îzmîrê Cahit Kiraç û Serokê Giştiyê Komeleya Muxabîrên Aboriyê Turgay Turker jî beşdarî civînê bûn. Wezîr Yildirim, li vir axaftinek kir û ji pêvajoyê re piştgirî xwest. Yildirim got ji ber bûyerên terore 400 mîlyar dolar çûye û got heke ev pere me ji bo ramedanan xerc bikira, me dikarîbû 400 hep pirê Boxazîçiyê ava bikira. Wezîr Yildirim wiha pêde çû:

"Hewceye ku kes vê dewrê îstîsmar neke. Ev gavek pir girîng e. Ev ji bo biratî, yekîtî, bihevrebûn, hêz, pêşeroja welatê me pêvajoyekê gelekî girîng e. Ji ber terorê çavkaniyekê zêdetirî 400 mîlyar dolarî winda bûye. Ev çavkanî ne ji ber tiştekî çû û pişta xwe gelek hêstir hişt. Înşallah ji vir şûnde

em ê ji vê belayê xelas bibin û çavkaniyên xwe ji bo pêşerojê xerc bikin.

Yildirim wiha dewam kir: "Em karin malbatên şehîdan fêm bikin, dilê wan dişewite. Bertekên wan hestiyar e. Lê divê siyasetmedar bi hîsî tevnegerin. Ji me re dibêjin we bazariya çi kir? Em jî dibêjin ku belê, me bazarî kir lê, me bazariya Dewletek, gelek, alek û welatek kir. Ji xeynî vê, me tu bazariyek nekir.

"Sedsala 21.sedsala Kurdan e"

AvestaKurd - Serokê Kurdistana Federe

Mesut Barzanî ji 3.Konferansa Ciwanan a ku li Duhokê dihat lidarxistin re peyamek şand. Barzanî ji ciwanan xwest ku bila her tim bihêvî û xurtbin. Serokê Kurdistana Federe Mesut Barzanî aniye ziman ku, ji bo kongreyeke netewî îro ji her demê zêdetir şert û mercên guncaw hene. Barzanî ji 3.Konferansa Ciwanan re peyamek şand û ji ciwanan re got, "her tim bihêvîbin û xurtbin." Serok Barzanî di peyama xwe de dibêje ku sedsala 21. wê bibe sedsala Kurdan û têde çû: "Ji bo kongreyeke netewî a ku li çar parçeyên Kurdistanê wê beşdarî çêbibe îro şert û mercên me li her demê guncawtirin. Ez dixwazim ji we re bibêjim ku, hêviya Kurdan a ji bo gavên mezin avêtinê û hêviya bi pêşerojê îro ji her demê xurtir e. Sedsala 21. sedsala Kurdan e. Barê ciwanan her diçe grantir dibe. Pêwiste ciwan, bona ku baştir xizmetê bi welatê xwe re bikin divê xwe hazir bikin."

MÎT şandeya KCK bi balafira taybet ji Qendîlê biriye Oslo

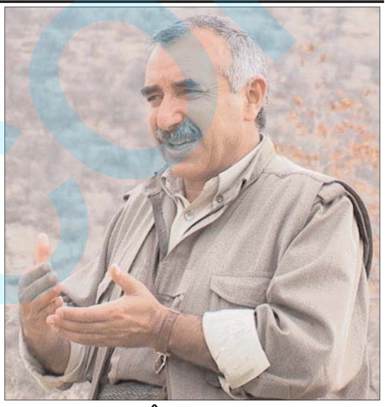

AvestaKurd - Li Qendîlê Serokê Konseya Rêvebir a KCKê Mûrad Karayilan bi komek rojnamevanan re hevdîtinek lidarxist. Karayilan bi rojnamevanan re gotiye ku, "MÎTê di pêvajoya Oslo'yê de şandeyek ji me bi balefira taybet ji Qendîlê birine Oslo'yê.

Derkete holê ku, di pêvajoya Oslo'yê a ku di sala 2011 an de bi êrîşa li Sîlvanê bi dawî bû, di pêvajoya navbera dewleta Tirkiyê û PKKê de dewletê, bi balefireke taybet, ji Qendîlê şandeyeke ku ji hin rêvebirên KCKê pêk hatine, birine Oslo'yê.

Serokê Konseya Rêvebir a KCKê, li Qendîlê bi rojnamevanên wek Ezgî Başaran, Asli Aydintaşbaş, Aydin Engîn, Şîrîn Payzin re hatiye ba hev û di gellek mijaran de agahiyên nû dane. Karayilan dibêje, em dixwazin ku di vê pêvajoya çareseriyê de, di navbera Qendîl û Îmraliyê de hevdîtinên rûbirû pêk bên û mînaka pêvajoya Osloyê dide. Karayilan: "Cara pêşiyê di sala 2005 an de saziyeke navbeynkar a navneteweyî hate ba me. Saziyeke di çarçoveya Neteyeyên Yekbûyî de ye. Ji sala 2006 an pê ve di nav sîstemekê de hevdîtinên me dewam kirin. Bi israr dixwestin ku bila hevdîtin bi dizî bin, bila çapemenî nizanibe û heta ji rêvebiriya me tenê bila çend kes ji hevdîtinan haydar bin. Dûra çûne ba serokwezîrê Tirkiyê û MÎTê. Di sala 2008, meha Îlonê de ev hevdîtinana veguheriyane hevdîtinên rûbirû. Şandeya me a ku di sala 2008 an de çû Oslo'yê, wana (MÎT) bi balefirê birin. Wê demê jî me got ku Îmrali ne di nav hevdîtinan de be em jî cih nagirin. Ez neçûme Oslo'yê, ev nabe. Niha jî ez naçime Îmraliyê, ev jî nabe."

Pêşmergeyên Kurdistanê derdûrên Kerkûkê girtin

Sekreterê wezareta pêşmergeyê Kurdistanê Cebar Yawer di daxuyaniyekê de ew yek eşkere kir ku, ji bo parastina can û malê hevwelatiyan ji grupên terorîst, biryar hatiye dayîn hêzên Pêşmergeyên Kurdistanê her çar aliyên Kerkûkê bigirin û valahiya heye tejî bikin. Cebar Yawer tekîd kir ku mebesta vê hemleyê jî tenê ew e rê li çekdarên grupên terorîst bê girtin daku nikaribin bikevin wan navçeyan û herwiha hevwelatiyên wan navçeyan û hêzên ewlekariyê ji kar û kirdarên terorîstî yên wan grupan bên parastin.

Li gor malpera Bas News, di daxuyaniya xwe de Cebar Yawer dibêje:

- Piştî şêwir û axaftina digel waliyê Kerkûkê biryar hat dayîn hêzên Pêşmergeyên Kurdistanê wan cihên vala li Kerkûkê û derdora wê tejî bikin, bi taybetî jî herçar aliyên bajarê Kerkûkê. Mebesta vê hemleyê jî tenê ew e rê li grupên terorîst bê girtin daku nikaribin bikevin wan navçeyan û herwiha hevwelatiyên wan navçeyan û hêzên ewlekariyê ji kar û kirdarên terorîstî yên wan grupan bên parastin.

Yawer dibêje ku, di van çend rojên borî de û li ser agahiyên îstîxbarata wezareta Pêşmerge terorîst xwe amade dikin karên terorîstî yên mezin li wan navçeyan bikin, bi taybetî li nav bajarê Kerkûkê, wezareta Pêşmergeyên Kurdistanê jî wek erkê xwe dibîne ku ji bo parastina jiyan û malê

hevwelatiyan wê valahiyê tejî bike. Ji bilî derdûrên bajarê Kerkûkê, herwesa, pêşmergeyê Kurdistanê çûye nav bajarokê Daqoq, gundê mame, Topzawa û deverên kurdan yên girêdayî wîlayeta Diyalayê.

Weka tê zanî piştî bûyera Hewêce û di encam da arteşa Îraqê zêdetir ji 50 kesan ji Suneyan kuştin şer û pevşûn di navbera eşîrên Sune û arteşa Îraqê de dest pê kir û heta nuha jî ew şer li devera Hewêce, wîlayeta Mûsil û Diyalayî û bajarên din yên Suneyan berdewame û heta nuha zêdetir ji 250 kesan hatîne kuştin û bi sedan jî hatîne birîndar kirin.

Komcivîna civata kurd li Almanya pêk hat

Civata Kurd li Almanya 5.Komcivîna xwe li bajarê Giessenê pêk anî û birêveberiyeke nû û ciwan hilbijart.

Civata Kurd li Almanyayê ku di sala 1994an de hatibû damizerandin û heta sala 2002 aktîf bû, komcivîna xwe ya 5. Pêk anî û xwe jinû ve reorganîze kir.

5. Komcivîna Civata Kurd li Almanya li bajarê Giessenê û bi beşdariya dora 60 nûnerên ji komel û grûben xebatê pêk hat. Di Komcivînê de bi taybetî li ser pêwistiya temsîla berjewendî û temsîla civaka kurd li Almana-

yayê di platformên fermî de hate rawestandin. Komcivînê ji mihasabe û minaqeşeyên salên bohirî bêtir serê xwe bi xebat û konsepta siberojê êşand û xebata bo kurd ji aliyê hikumeta alman û saziyên dewletî weka civakek serbixwe were naskirin û temsîlkirin da ber xwe. Di komcivînê de pirayiya wan ciwan û li Almanyayê mezin bûne, birêveberiyeke nû jî hat hilbijartin. Birêveberiya nû piştî komcivînê li cîhê komcivînê, civîna xwe ya yekem pêk anî û di nava xwe organên xwe hilbijart.

Pêşmergeyan derdora Kerkûkê girtin

Biryar e îro hêzeke din a Pêşmergeyên Kurdistanê bi

mebesta rêgirtin li her bûyereke nexwestî biçe sînorê Qere Tepe.

Ew hêzên han ji bajarokê Kifrî diçin Qere Tepe û li wê derê tên bicîh kirin.

Heta niha nayê zanîn ka xistina tevgerê ya hêzên Pêşmerge bi rizamendiya Bexdayê ye yan Herêma Kurdistanê yekalî biryar daye, lê belê hinek çavkanî dibêjin; ferman bi artêşa Îraqê û hêza Pêşmerge jî re heye ku ger tiştek çêbibe teqe li hev bikin.

“Em piştgiriya dewleta Kurd a serbixwe nakin“

AvestaKurd - Serokê Konseya Rêvebir a KCKê Mûrad Karayilan, doh li Qendîlê piştî

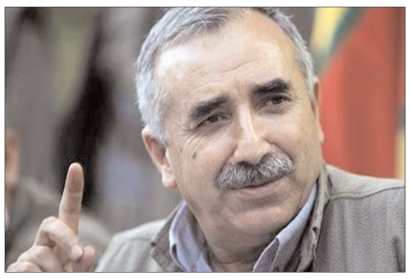

civîna çapemeniyê, êvarê bi komek rojnamevanan re hatiye ba hev û li ser pirsekê diyar kiriye ku, "em li dijî dewleta netew in, ku Dewleta Kurd a Serbixwe bê îlankirin em piştgiriyê nadinê."

Doh (25.04.2013) li Qendîlê di bin serokatiya Mûrad Karayilan de civîna çapemeniyê a derbarê vekişîna dersînorê Tirkiyê a PKKê hate lidarxistin. Piştî civînê Serokê Konseya Rêvebir a KCKê Mûrad Karayilan, danê êvarê bi komek rojnamevanan re hevdîtinek lidarxistiye û pirsên rojnamevanan bersivandine.

Karayilan li ser pirsekê ev daxuyaniya daye: "Ger ku li Kurdistana Federe dewleta Kurd a Serbixwe bê îlankirin em tiştekî nabêjin, lê ji ber ku em li dijî dewleteke netew in, em piştgiriyê nadin. Em dixwazin ku li Rojhilata Navîn, hemû gelên herêmê bi hev re, di nêvengeke demokratîk û wekhev de bi bratî bijîn. Ev jî ancax bi konfederazlîzma demokratîk û federasyonê dikare pêk bê. Ji dewletên netew dîktator derdikevin."

Qonaxa pêşî dest pê dike

Piştî vê qonaxê, xebatên yasayî wê dest pê bikin

Gelo PKK wê kengê derkeve derveyê welêt? Hêdî hêdî bersiva vê pirsê zelal dibe. piştî ku nameyên Abdullah Ocalan gihane Qendîlê tê gotin ku vekêşana hêzên PKK'ê di meha Gulan'ê de wê dest pê bikin. Komên ewil jî ji Dêrsîm, Bîngol û Dîyarbekir wê derkevin rê.

Asta qrîtîk dest pê dike. Nameyên ku Abdullah Ocalan ji qendîlê re nivîsîbûn gihane destên wan bersivên wan jî gihane Ocalan. Rewşa vekêşanê jî bi vî awayî zelal dibe. Pirsa ku herî zêde tê kirin ew bû ku, gelo hêzên PKK'ê kengê wê derkevin derveyê welêt? Bersiva vê pirsê hêdî hêdî zelal dibe.

Ocalan, ji Qendîlê re got: "Bila

pêvajo bi lez bimeşe." Di derbarê vê mijarê de li Tirkîye û li Qendîlê zêdetir gotûbêj têne kirin. Niha tê gotin ku pêvajoya vekêşanê di meha Gulan'ê de wê dest pê bike. Komên ewil jî ji Dêrsîm, Bîngol û Dîyarbekir wê vekêşin. Dema ku ev kom bi selametî gihane axa Îraq'ê yên din jî wê dest bi vekêşanê bikin.

Balafirgeha Şirnexê li ber xilasbûnê ye

Herêmê wê têxe nav tevgerekê

Bi salan bû gelê Şirnexê li benda vebûna balafirgehê bûn. walîyê şirnexê mizgînî da û got: "xebat hêdî hêdî diqedin. piştî 2

mehên din avakirina balafirgehê temam dibe." Xebatên avakirina Balafirgeha Şirnexê hêdî hêdî diqedin. Balafirgeh, li ser rêya Cizîr û Hezex e. Walîyê Şirnexê Vahdettîn Ozkan, serdana xebatên balafirgehê kir û ji rayedaran agahî standin. Di salê de ji vir wê derdora 600 hezar rêwî herin û werin. Ji bo ku herêm di mijara geştegerî û aborîyê de jî pêşve here ev balafirgeh wê bibe derfeteke mezin. Hîmê balefirgehê 2 salan berîya niha bi merasîmekê hatibû avêtin. Rêwîyên herêmê heta niha diçûn Dîyarbekir û Mêrdînê û ji wir li balafiran siwar dibûn. Vê rêwîtîyê jî derdora 3-4 saetan dewam dikir. Xelkê Şirnexê li benda vebûna vê balafirgehê bûn. Walîyê Şirnex Vahdettîn Ozkan, mizgînî da gelê herêmê û wiha got: "Di dawîya 2 mehan de wê xebatên avakirinê temam bibin. Dûv re jî di demeke kin de wê ji bo xizmetê were vekirin. Ji ber Îrakê potansîyeleke rêwîyan a mezin li vir he ye. Vekirina vê balafirgehê ji bo gelê herêmê jî derfeteke mezin e. "

"Tu Hêzek Nikare Vîna Gelê Kurd Bo Azadiyê Bişkîne"

Serok Barzanî bi minasebeta salvegera bordiman kirina Bajarê Qeladizê û Zanîngeha Silimaniyeyê peyam weşand.

Bi minasebeta salvegera bordiman kirina Bajarê Qeladizê û Zanîngeha Silimaniyeyê ji aliyê Rejîma Îraqê ve, Serokê Kurdistanê birêz Mesûd Barzanî li ser pêgeha xwe ya li facebookê de peyamek belav kiriye.

Serokê Kurdistanê di vê peyama xwe de silavên xwe pêşkêşî rihê paqêj ya Şehîdan û xelkê berxwedêr û têkoşer ya Qeladizê kiriye.

Serok Barzanî di beşeke din ya vê peyama xwe de nivîsandiye ku, bordiman kirina Qeladizê û Zanîngeha Silimaniyeyê rûpeleke gelek reş ya Dîroka Dîktatoriyeta Îraqê û Neyarên azadî û zanistêye.

Serok Barzanî herwiha eşkere kiriye ku, buyerên han îsbat kirin ku, ti hêz û ti artêşek nikare vîn û îradeya Gelê Kurd bo azadî û bidest xistina zanînê bişkîne.

Kanê nûnertiya Kurdistanê ya li Swêdê?

Roja çarşemê pêşwazîkirina vekirina nûnertiya Hikûmeta Herêma Kurdistanê – KRG ya welatên bakurî li Stockholmê hate kirin. Lê ne niha, berya sal û nîvê Herish Xola weke nûner hatibû diyarkirin. Li gor Xola herçend ew merasima vekirina KRG niha dikin jî di nav sal û nîvê de wî xebateke serkeftî kiriye.

Yê ku dibêje di nava sal û nîvê de wan gelek projeyên mezin lidarxistine nûnerê niha yê KRG Herish Khola ye, lê nûnerê berya wî Taha Berwarî wî nas nake û heta niha têkilî jî pê re nehatiye danîn û rojnamevanê navdar Kurdo Baksi bi tu projeyên berbiçav nehesiya ye. Belê, em ê di vê raporê de li karê Nûnertiya Hikûmeta Kurdistanê - KRG ya welatên bakur, ku navenda wê Stockholme binêrin.

Nûnertiya KRG ya li Swêdê çi kiriye, çi dike û kanî? Ew li kû ye? Em ê li bersiva van pirsan bigerin. Birêvebirê Giştî yê Pêwendiyên Navnetewî yê Hikûmêta Herêma Kurdistanê Falah Mustafa ku ji bo pêşwazîkirina vekirina nûnertiya KRG hatiye Swêdê balê dikişîne ser giringiya hebûna nûnertiya hikûmetê li vira.

Hemû kes jî mîna Mustafa di wî fikrî de ne ku Skandînavya û bi taybetî Swêd ji aliyê kurdan ve xwedîgiringiyeke pir mezin e. Swêd ji aliyê çandî, wêjeyî, sîyasî ve navendeke dîyasporaya kurd ya herî girîng e.

Û ji ber vê giringiyê, hîna di sala1992ê de ku Herêma Kurdistanê di demeke pir nazik û aloz re derbas dibû, Nûnertiya Herêma Kurdistanê li Swêdê, bi navê nûnertiya KRG ya welatên bakur hate vekirin.

Çend salan paşê li navenda Stockholmê lokalek hate kirêkirin û gav bi gav kar û xebatên berbiçav yên nûnertiyê hatin dîtin. Berpirsê nûnertiya wê demê Taha Berwarî bû:

Kurdo Baksi li tevaya Swêdê rojnamevanekî binavûdeng e. Ew bi tora xwe ya têkiliyên berfireh tê zanîn û hewl dide hemû pêşveçûnên ku li Swêdê elaqê wê bi kurdan re heye bişopîne. Li gor Baksi nûnertiya berê di nava çend salan de bû nûnertiya hemû kurdan, ew bû dezgeheke kurd

ya meşrû ku doza kurdî li Swêdê gihand astên bilindtir.

Di 2009ê de birêvebiriya hikûmeta Kurdistanê dewrî îdareya Silêmaniyê dibe û lewra nûnertiya Swêdê jî gerek bû êdî ji aliyê hikûmeta nû ve bihata temsîlkirin.

Wê demê dibêje Taha Berwarî, nûnertiya KRG ya li Swêdê jî databas, û belgeyên xwe gişt radestî Wezareta Peywendiyên Navnetewî ya Kurdistanê kirin, deriyê xwe qufle kir û dest ji kar berda.

Di ser girtina nûnertiyê re du sal derbas bûn heta ku nûnerekî nû ji aliyê hikûmeta Kurdistanê ve hate destnîşankirin. Lê diyarkirina nûnerê nû ji taxîrmana tayinkirinê ecêbtir bû. Tu kesê ku li Swêdê bi awayekî çalak bi kurdîtîyê re elaqedar dibû nûnerê nû Herish Xola nas nedikir. Wê demê Kurdo Baksî gotareke bi navê ”Berhem Salih mala kurdan li Swêdê xirab kir” belav dike. Gelo çima malxirabî?

Nûnerê berê Taha Berwarî jî dibêje wî ne tenê nûnerê nû nas nedikir, herwiha heta niha, ango rojekê berya merasima vekirina nûnertiyê jî Khola qet peywendî jî pê re nedaniye.

Ewa ku nûnerê nû ji yê berê daxwaza tu agahiyan nekiriye Kurdo Baksî weke amatorîzm bi nav dike.

Du sal derbas bûn heta ku nûnerek ji aliyê hikûmeta Kurdistanê ve hate hilbijartin, sal û nîv jî derbas bû heta ku nûnerê nû rêwrismeke pêşwazîkirina vekirinê kir. Bi nêrîna Taha Berwarî vê taxîrbûnê gelek zerar da doza kurdî.

Robert Rydberg di Wezareta Derve ya Swêdê de berpirsê herêma Rojhilata Navîn û bakurê Afrîka ye. Rydberg dibêje: - Taxîrbûn ji bo demeke kurt belkî tu tesîreke dramatîk nede, lê eger mebesta mirov avakirina hevkariyeke demdirêjî ye girîng e ku nûner tim hazir be. Nûnerê hikûmeta Kurdistanê Falah Mustafa taxîrbûnê weke kêmasî binav dike lê dixwaze mirov bêhtir li dema pêş binêre. Ne nûnerê nû Herish Xola ne jî Falah Mustafa mecalê nadin ku em zêde pirsan ji wan bikin. Lê Khola îdia dike ku ji wextê ew hatiye tayinkirin ve wî gelek karên mezin kirine.

Eger bala we lê be em dibêjin rêwresma pêşwazîkirina vekirina nûnerayetiya KRG li welatên bakur hate kirin, em nabêjin vekirina nûnerayetiyê. Ji bo ku hîna adres, telefon, malper û e-mail nediyarin. Rêwresma hatî kirin jî li hoteleke Stockholmê bû. Îcar piştî vê rêwresmê pirs ev e: Gelo kesekî ku bixwazibe têkiliyê bi nûnertiya KRG ya Swêdê re deyne wê çawa bike?

Bi raya Baksî ev rêwresma hatî amadekirin bi xwe jî nîşana amatoriyê ye û fikarên wî yên cidî di vî warî de hene.

Nexşeya Vekşîna PKKê

PKKyiyan ji ser kîjan bajaran dê derbasî derveyî sînor bibin?

Piştî ku Murat Karayilan di civîna çapemeniya ku li Qendîlê hat kirin de got , vekişîna PKKê di 8 gulanê de dê pêk bê, PKKyiyên ku di sînorên Tirkiyê de ne dê ji ku derê û çawa derkevin, her ku diçe zelal dibe.

Li gorî vê yekê, PKKyiyên ku li çîyayên Amanosê ne, ji ser Mereş û Rihayê dê derbasî erdên Sûriyê bibin.

PKKyîyên li Sêrt û Şirnaxa ku bi navê herêma Botanê tê zanîn jî, ji ser Şirnaxê dê vekişin Qampa Haftanîn e. PKKyiyên ku

li Colemêrgê ne, dê vekişin deriyê Zapê. 350 PKKyîyen ku li Behra Reş, Dêrsim û Erzîncan nê ne jî dê pêşî herin Agriyê û li vê derê bi 600 PKKyiyan re ji ser Şemzînanê vekişin Qampa Qendîlê.

700 PKKyîyên li herêma ku bi navê qada navîn tê gotin Xerpet, Amed, Licê,Elîh, Çewlik, Muş Şirnex,Sêrt û Merdînê jî, ji ser Elîh û Mêrdînê dê vekişin Qampa Haftanînê.

Serokê Kurdistanê pêşwaziya Beşîkçî kir

Barzanî wekî rol û rêzgirtina aştîxwazî û bergirîkirina li gelê Kurd madalyaya Barzaniyê Nemir bexşî Îsmaîl Beşîkçî dostê gelê Kurd û nivîskarê mezinê Tirkiye.

Li Selahedîn rMesûd Barzanî Serokê Kurdistanê pêşwaziya nivîskarê mezin û dîroknivîsê navdarê Tirkiyê Îsmaîl Beşîkçî kir.

Li destpêka hevdîtinê de Îsmaîl Beşîkçî xweşhaliya xwe ji bo vê hevdîtinê û serdana Kurdistanê derbirî û dîtina alaya Kurdistanê û hêza Pêşmerge li Kurdistana azad bi babetekî dilxweşker zanî û spasiya wê pêşwaziya germ jî kir ku li Kurdistanê da lê hatiye kirin. Paşê behsa wan êş û azaran kir ku li sedsala bîstem de li ser gelê Kurd da hatiye û rol û xebata Şêx Mehmûd û Şêx Seîdê Pîran û Qazî Mihemed û Barzaniyê Nemir li berxwedan û xwe bi dest ve nedana gelê Kurd bi girîng û bi bandor wesif kir. Dîroknivîs û dostê mezinê gelê Kurd ku li piştî azadbûna li zîndanê da, Kurdistan yekem cîh bûye ku serdana wê bike û bi paşaroja gelê Kurd geşbîniya xwe anî ziman û got: Li sedsala bîst û yek de gelê Kurd wan hemû mafan bi dest xistiye ku li sedsala bîstem da jê hatibû wergirtin.

Li beranber da Serok Barzanî bi germî bi xêrhatina Îsmaîl Beşîkçî kir û li ser wan êş û azarên li nav zîndanê da bi navê bergirîkirina li gelê Kurd û edaletxwaziyê da dîtiye spas û pêzanînên xwe û gelê Kurd jê re ragihand û got: Li ser wan hemû karesatên li ser gelê Kurd da hatiye Kurdan dîsa bergiriyê li xwe kiriye û xwe bi dest neda û bi sedema xebata rewaya xwe nehişt ku şerê dijî Hikûmeta dagîrkaran bibê şerê navbera neteweyên navçeyê. Niha jî qonaxa şer û çekdariyê li ser çûye û qonaxa çareserkirina kêşeyan li rêya aştiyê ve destpêkiriye. Serok Barzanî li beşekî dinê axaftina xwe de balkişand li ser wê yekê ku kêşeya Kurd ji wê yekê derketiye ku bikarê bê şikandin. Raste berê jî karîn gelê Kurd bikujin û azar bidin lê belê nekarîn îradeya wî bikujin.

Peyama Yekitî Ciwanên Araratê

Peyama Yekitî Ciwanên Araratê li Sêyemîn Konferansa Ciwanên her çer perçeyên Kurdistanê li Domîz

* piştgerî li Şorişa her Çarperçên Kurdistanê

* Dirêje pedana Reya Serok û Rêberên Gelê Kurd (Şoreşa Araratê, Şoreşa Barzanî û Simko, Şoreş û Rebazên Qazî Mohamed, Dr Qasimlo , Şêx Saîd û Seyîd Riza , Rêz û dirêje pêdana Şoreşên li Roj ava Kurdistanê. (Rêya Şehîd Şêx MehŞûq Xeznewî û Şehîd Meşel Temo)

* Em Yekitî Ciwanên Araratê li Rojava bo yekitî û birayetî hemû Kurd li her Çarperçên Kurdistanê bi taybetî bo yekitî û Aştî li Roja ava Kurdistanê xebat dikin.

* Li Rojava Kurdistanê Kurd , Areb , Asûrî û Turkemen jiyan dikin em dixwazin gel li Herîmê vekhev û yeksan jiyan bikin kû tu kesî nekare nakokî bixe nav gelên li Roj ava Kurdistanê.

* Em Ciwanên Araratê dixwazin desthelat destê Hemû

alîya de be , ne tenê destê hêzekî da be.

Îro di wextêkî halo nazik de ku Gel pêwîstî bi yekîtî, biratî heye nehêlin yekrêzî ya gelê me bikeve xeterê.

* Kurdistan Mal û milkên tu partî yan nîne Welatê Hemû gelê Kurde û her kesî dikare bi fikir û ramanên xwe azad bij.

Em Rûxana Rejîma bessa Sûryê dixwazin , piştre Kurdistan Fidiral û Demokaratîk.û her wesa Rûxana Rejîma Sûrîy ê bibe Rûxana rejîma Komara Îslamî Îranê kû bi hezaran Ciwanên me li Îranê şehîd kirin û Reberên vekû Dr Qasimlo û Dr Şerefkendî teror kirin, û li tirsa têkçûna xwe di nav Sûriye ji de mudaxile dikin û Roje bi milyoona dolar mesrefa Şerê Sûriyê dikin û bi alîkarî Hizbûllah û Arteşa Qûdis hêrişê Şoreşa Sûriyê dikin.

* Em Ciwanên Kurd dixwazin gelê Kurd li hemû deverên kû lê dejîn Roj û bûyerên Şîn û Şahyî tev de bin, bi mînak Roja Newrozê, salvegera Helebcê, Roja Komara Kurdistanê (1946 li Mehabdê) Roja 10 xakelêve Roja Şehîdan (Roja Şehîd kirne Qazî û Hevalên wî) salvegera rojnamegeriya Kurdî, Bûyera Qamişlo ku di 12ê Adara 2004an de pêk hatibû, Salvegerên wefata Serok û Rêberên Kurdistanê bê ciyawazî.

*Bjî Kurd * Bjî Kurdistan*
Yekitî Ciwanên Araratê

8ê Gulanê gerilayên me dest bi vekişandinê dikin

Çekdarên PKKê 8ê Gulanê bi awayek fermî ji

Kurdistana Bakur derdikevin û diçin Kurdistana Başûr.

Eve emek bû hukumeta Tirkiye behsa vekişandina PKKê ji derê sinorê Tirkiye dikir. Di nava PKKê de di vê derbarê de dengên cuda derdiketin. Hineka digotin heta guhertinên yasayî çênebê çekdarên PKKê dernakevin.

Lê duh wek ku mirov li heviyê bû, serokê KCKê Murat Karayilan li Qendîlê konferansek rojnemevaniyê li darxist û behsa vekişandina çekdarên PKKê ji sinorê Tirkiye kir. Karayilan got: *ê Gulanê çêkdarên PKKê destpêdikin ji sinorê Tirkiye derdikevin..

Bi vê yekê pêvajo bi awayê hatî plankirin berdewam dike.

Ahmet Türk bal kişand ser pêvajoya aştîyê

Divê hikûmet jî gavên hewce biavêje

Kongreya Civaka Demokratîk bi beşdarîya 850 delegeyan li salona konferansê ya Wedat Aydin civîna xwe ya awarte kir. Hevserokên KCD'ê Ahmet Tirk, Aysel Tugluk, hevseroka BDP'ê Gultan Kişanak, parlamenterên BDP'ê û nûnerên saziyên sivîl jî di civînê de amade bûn.

Axaftina vekirinê ji aliyê Tirk ve hate kirin. Tirk, bal kişand li ser pêvajoya aştiyê û ji ber destpêkirina pêvajoyê ji Abdullah Ocalan re spasî kir. Tirk, got divê aştî bi du aliyan pêk bê û wiha axivî: "Kesên behsa aştiyê, biratiyê, pêşeroja azad a gelan dikin, îro neçar in berpirsyariyê werbigrin. Ger vê fersenda dîrokî baş nenirxînin, dê li pêşiya dîrokê, li pêşiya gelê kurd hesabê bidin."

Tirk, destnîşan kir aliyê kurd ji bo aştiyê berpirsyariya xwe bi cih aniye û niha dor dora hikûmetê dora dewleta Tirkiyeyê ye. Tirk, axaftina xwe wiha domand: "Hin ji wan dibêjin em bazarê nakin. Em jî bazarê naxwazin. Lê em heq û hiqûqa gelê me yê ku hatiye înkarkirin diparêzin û em ê tu caran ji van mafan tawîz nedin. Li vir tiştê herî girîng dayîna bawerîyê ye. Divê em baweriyê bidin civakê. Ji bo vê jî pêwîst e nexşerêyeke çareseriyê hebe." Ahmet Tirk, soza ku ew ê piştgiriya vê pêvajoyê bikin û berpirsyariya xwe bi cih bînin da û li ser rojbûyîna Hz. Muhamed jî ev tişt gotin: "Di hin tiştan de em di dema xwe de mudaxale nakin. Ev xeletî ye.

Di heftiya rojbûyîna Resulullah de me dikaribû em çalak bin. Serokatiya Diyanetê hate vê derê û ev yek kir. Ji me qada Newrozê xwestin em dudil bûn. Halbûkî ew gelê me ye. Divê me destûra qadê bida wan. Divê em van tiştan baş nîqaş bikin."

Cemil Çiçek li ser makeqanûna nû axivî

Stûbarîya herî mezin ya vê parlamentoyê çêkirina makeqanûna nû ye

Serokê komîsyona makeqanûnê û parlementerê Stenbolê yê Ak Partîyê Burhan Kuzu li ser xebatên makeqanûna nû axivî û got, "Dema ku ji vir tiştek dernekeve emê planên B û C'ê têxin dewreyê. Yanî niha em plana A'yê dimeşînin ger ev plan nemeşe emê plana B ji CHP'ê bidin dest pêkirin. emê li derîyê her sê partîyên sîyasî bidin"

Serokê Komîsyona Makeqanûnê û Parlementerê Ak partîyê Burhan Kuzu li Eskîşehîrê tevlî konferansekê bû. Di axaftina xwe ya li konferansê de got, "Koalîsyonan Tirkîye pêrîşan kir. Ekonomîya me mehv kir. "

Kuzu li ser girîngîya îstîkrarê jî sekinî û got, "Leza pêşveçûna Tirkîyeya ku me dewir standî di binê sifirê de 9.9 bû. Wekî erebeya ku paş ve biçe. Tirkîye dikira biketa okyanûseke bêdawî. Enfilasyon derketibû heta ji % 60'an. Pereyê Tirkan bûbû wekî pelikan (pûl). Qet qîmetê wê nemabû û deyné me gelek bû."

Kuzu bal kişand ser rejîma parlementerîyê û got, "Muxalefet ji hikumetê gilîdar e û dibêjin Tayip Beg bi tena serê xwe Tirkîye'yê bi rê ve

dibe. Li hemû Ewrûpayê modela parlementerîyê eynî ye. Di rejîma serokatîyê de serok zeîf û parlemento bihêz e. Di modela serokatîyê de kongreyeke bihêz he ye. Ez careke din dibêjim Serokwezîrê min, yê Îngîltere, yê Elmanya yanî parlementerîzm ji Obama yê Emerîka'yê bi qasî sê qatan têsîrtir in. "

Burhan Kuzu li ser dema çêkirina makeqanûna welatên din jî sekinî. Kuzu van mînakan da, " Dema ku em li mînakên çêkirina makeqanûnên welatên din dinêrin em mînakên balkêş dibînin. Mesela Çîn di nava 16 rojan de, Emerîka di 17 salan de makeqanûn çêkirine. Emê jî dema ku plana A'yê çênebe emê serî li planên B û C'yê bidin. Emê li derîyê her sê partîyên sîyasî bidin."

Li Ewropayê Carê Ewil ji Minarê, Bang Hat Xwendin

Xerîbên li Ewropayê duh demek dîrokî jiyîn. Li paytext Stockholma Siwêdê, ji minarê cara yekem dengê " Allahuekber" hat bihistîn.

Di nimêja înê de xerîb hatin Ulu camiya Fîttjayê û li vê derê demên hestiyar jiyîn. Ji bo ku bangê roja înê bê xwendin, di kanuna 2012ê de serlêdan hatibû kirin, piştî biryara erênî ya şaredariya Botkyrkayê, ewlehiya Siwêdê ji mîzgeftê, bi hoparlorê xwendina bang pejirand. Serokê komeleya Ulu camiyê Îsmaîl Okur, hêsên xwe wiha anî ziman: "ji vî deng re em hisret mabûn."

Televîzyona Swêdê jî bangê zindî da. Serokê Komaleya Mîzgeftê Okur axaftina xwe wiha domand: "Banga ewilî ji bo ceribandinê bû.Hefteya pêşîya me di çarçoveya bernameya rojbûna pîroz de bi Wezîrê Karên

Diyanetê Mehmet Gormez û muezinek, em ê vebûnek baş pêk bînin."

В Швеции прошла церемония открытия представительства КРГ

Делегация Регионального правительства Курдистан во главе, начальника отдела внешних отношений КРГ, министра Фалаха Мустафы, включая его заместителя, Карвана Джамаля Курдистане ,прибыли в столицу Швеции город Стокгольм с целью открытия Представительства Регионального правительства Курдистана и проведения ряд совещаний и встреч в этой стране.

Во время церемонии открытии представительства КРГ ,вчера в Стокгольме ,на котором приняли участие представители шведского министерства иностранных дел, посол Ирака в Швеции , ряд членов шведского парламента, иностранные дипломаты и ряд Курдистанцев .

Представитель Регионального правительства Курдистана в Швеции Эриш Хуле, поприветствовал гостей приглашенных на церемонию открытия представительства регионального правительства Курдистана в своей речи.

Затем Фалах Мустафа, в своей речи по этому поводу, указал на глубину исторических связей между Курдистаном и Швецией, и добавил, что открытие КРГ в Швеции будет иметь положительный эффект в развитии двусторонних отношений и сотрудничества в развитии и прогресса отношений между двумя сторонами , а также выразил благодарность правительству и народу Швеции,

за принятие курдов в критические времена.

В своей речи глава официального Управления Ближнего Востока и Северной Африки в Государственном департаменте Швеции, Роберт Ридиберг выразил свою радость открытию представительства КРГ, отметив, что открытие этого представления является позитивным шагом вперед в области углубления двусторонних отношений между двумя сторонами. Затем Хусейн Аль Амири, посол Ирака в Швеции в своем выступлении поздравил с открытием представительства КРГ , заявил, что в настоящее время можно посмотреть на Ирак уже через два окна и познакомиться с богатой культурой и историей для лучшего определение гражданского общества и будет развивать отношения в целом. По этому случаю был дан ужин для почетных гостей.

ПСКмедиа

Хавиджа: последние новости

Как мы уже сообщали, во вторник в иракском городе Хавиджа (провинция Киркук) десятки людей были убиты и ранены во время штурма иракскими силами безопасности мусульман-суннитов, проводящих сидячую забастовку в знак протеста против действий иракского правительства.

Медицинские работники Киркука отчитались о 110 раненых и 50 убитых.

Министерство обороны Ирака не объявило официальное число погибших, заявив, что войска ответили на огонь боевиков в палаточном лагере, разбитом на городской площади.

Лидеры протеста заявили, что они не были вооружены, когда силы безопасности открыли по ним огонь. Демонстранты потребовали международного расследования кровопролития и вывода сил операционного командования "Dijla" из провинции.

Также во вторник, две бомбы взорвались возле суннитской мечети после утренней молитвы (около 5 часов утра), убив пять человек и ранив 21. Никто не взял на себя ответственность за нападение.

Представители ООН в Киркуке сообщили о прекращении своей работы в провинции в связи с опасным положением.

Анбар и другие провинции Ирака объявили, что в пятницу проведут демонстрации под лозунгом "Отвергнутые требования", имея в виду требования демонстрантов, проигнорированные правительством. Провинциальный совет Мосула также осудил кровопролитие в Хавидже.

Примечательна реакция на события премьер-министра Ирака Нури аль-Малики, заявившего, что "эта война между нами - в пользу курдов. Теперь они пытаются захватить Киркук".

Министр Фалах Мустафа встретился с заместителем помощника госсекретаря Барбарой Лиф

Министр иностранных дел Фалах Мустафа провел встречу с заместителем помощника государственного секретаря США по Ираку, г-жой Барбарой Лиф, чтобы обсудить последние политические события и продолжение политического тупика в Ираке.

Г-жа Лист посещала регион несколько раз, и недавно встречалась с министром Мустафой во время его недавнего визита в Вашингтон, округ Колумбия, в рамках визита делегации Регионального правительства Курдистана (КРГ).

Говоря о Багдаде и Эрбиле, г-жа Лиф сказала, что в их разногласия должны быть решены путем диалога и прямого общения. Она сказала: "Я считаю, что все иракские политические лидеры признают, эта ситуация не может продолжаться".

Она подтвердила приверженность США дружеским отношениям с Ираком, и в том числе, с Курдистаном, безопасности, стабильности и процветанию страны и региона.

В ходе встречи г-жа Лиф коснулась нестабильности в Киркуке и прилегающих районах, подчеркивая необходимость координации деятельности сил безопасности. Она

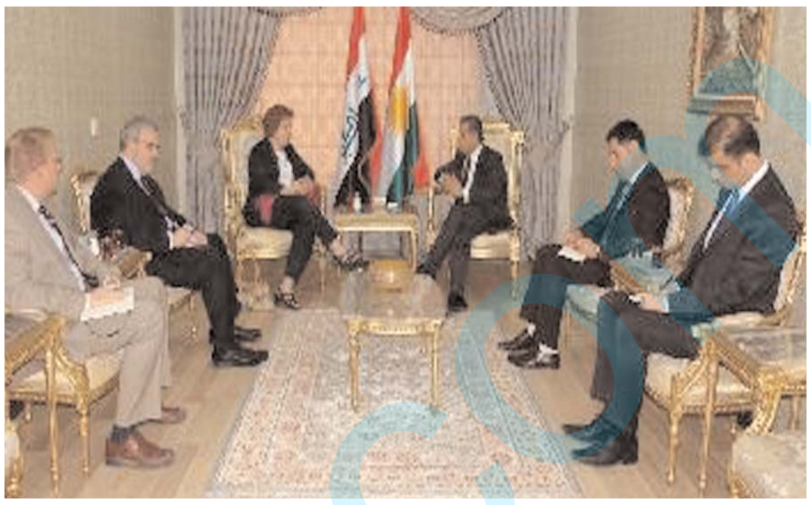

сказала, что недавние демонстрации в Ираке требуют политического решения, и передала обеспокоенность США по поводу использования напряженности в стране экстремистами.

Министр Мустафа выразил признательность за ее решительную поддержку недавнего визита делегации КРГ в Вашингтон. Он сказал, что КРГ активно использует диалог для урегулирования разногласий с федеральным правительством в Багдаде, и призвал к американской политической и экономической вовлеченности в Ирак.

Он сказал: "Президент Курдистана Масуд Барзани продолжает консультации с курдскими депутатами и министрами, работающими в Багдаде, а также с другими политическим силами для выхода из нынешнего политического тупика. Мы не бойкотируем процесс, мы просто проводим консультации". Обе стороны также обсудили провинциальные выборы в стране, которые состоялись в субботу, а также ситуацию в Сирии и связи с соседними странами. Во встрече приняли участие генеральный консул США в Эрбиле, г-н Пол Сатфин, и начальник отдела политэкономического отдела, г-н Стивен Джи.

Киссинджер проливает свет на то, как США видят курдов

Основатель "WikiLeaks" Джулиан Ассанж опубликовал базу данных дипломатических записей 1970-х годов, в которых тогдашний госсекретарь Генри Киссинджер, проливает свет на то, как курды рассматривались с американской точки зрения.

Опубликованные документы не были классифицированы как секретные и были доступны в национальных архивах, но основная причина действий Ассанжа заключалась в том, чтобы показать, что "администрация США не в состоянии обеспечить целостность истории их взаимодействия с миром".

База данных организована в удобном для пользователя виде, так что обычные люди - не только историки и специалисты - могут свободно искать документы.

Как журналист, я зашел на сайт www.wikileaks.ch и напечатал различные обычные ключевые о курдах: курды, Курдистан, курдский, ДПК, Барзани, Талабани и т.д., и нашел множество ссылок, которые рассказывали о непротиворечивости политики США в отношении курдов.

Самое поразительное открытие состояло в том, что Америка всегда прислушивалась к оценке курдской "проблемы" другими. Ее курдская политика, если бы она существовала, была освещена глазами иранского шаха, турецкого посла в Багдаде, а также другими послами. Действия США в отношении курдов всегда диктовались тем, что другие говорят Вашингтону о курдах, а не тем, что курды говорят сами. Это касалось даже

очень простых вопросов.

Один документ касается Кухрука, посла Турции в Багдаде, который говорит о взаимоотношениях между курдами и Багдадом следующим образом: (Они находятся) "за границами переписи, контроля центрального правительства над начальником областного исполнительного совета, а также правом назначать местных чиновников, включая полицию".

Это не очень отличается от вопросов сегодняшнего дня и отношения США к ним. Неудивительно, что Вашингтон поддерживает Багдад в этом вопросе с курдами.

Другие документы касаются генерала Мустафы Барзани во время и после сентябрьской революции. США были явно не заинтересованы в нем в качестве лидера. Все, что они хотели, это удержать его как можно больше, в сотрудничестве с Ираном и Багдадом, в последние дни его жизни в США.

В другом документе от 1974 года, изложена критика газеты "Al-Thawra" в адрес "Голоса Америки" и политики США в курдском вопросе. Документ делает вывод, рекомендуя, что если обвинения против правительства США во время предстоящей недели продолжатся, возможно, нужно рассмотреть изложение позиции США для ответа на вопрос. "Надеемся, что он мог бы включать отказ от участия во внутренних делах и определенное признание усилий правительства Ирака по урегулированию этой исторически трудной внутренней проблемы".

Этот документ должен быть прочитан всеми, кто участвует в переговорах или конфликте с Багдадом. Они не должны полагаться на внешнюю поддержку, особенно со стороны США.

У Ирака, который имеет в виду документ, и США были хорошие отношения. Ирак сегодняшний также имеет хорошие связи с США. Вышестоящий документ вполне может быть отправлен сегодня, если Багдад обвинит США в принятии стороны курдов.

kurdistan.ru

Нечирван Барзани посетит Багдад на следующей неделе

Депутат "Альянса Курдистана", д-р Махмуд Осман, заявил в четверг, что глава Регионального правительства Курдистана (КРГ), Нечирван Барзани, возглавит в следующий понедельник курдскую делегацию в Багдад, чтобы обсудить текущий кризис с федеральным правительством.

"Барзани прибудет в Багдад в следующий понедельник во главе делегации высокого уровня, в том числе курдских министров в федеральном правительстве и лидеров "Альянса Курдистана"", сказал Осман.

"Барзани обсудит с лидерами Национального альянса, и должностными лицами федерального правительства споры и нерешенные вопросы между Багдадом и Эрбилем. В состав делегации войдут высокопоставленные чиновники регионального правительства, а также главы курдского блока в парламенте", добавил он.

Курдские депутаты начали бойкот заседаний иракского парламента несколько недель назад в знак протеста против невключения их требований по бюджету страны на текущий год, особенно комиссионных нефтяных компаний, работающих в Курдистане. Федеральное и курдское правительства в течение последних недель неоднократно обменивались делегациями и посланиями по решению остающихся вопросов, в частности, статьи 140 Конституции Ирака, выплат иностранным нефтяным компаниям, финансированию сил пешмерга и национальному партнерству.

Ашти Хаврами: США могут помочь Багдаду и курдам решить нефтяные вопросы

Министр природных ресурсов Регионального правительства Курдистана (КРГ) на прошлой неделе в Институте Бейкера в Хьюстоне заявил, что администрация США может помочь Багдаду и курдам урегулировать свои разногласия по нефти и газу.

Доктор Ашти Хаврами сказал: "Мы считаем, что Вашингтон может помочь Ираку прийти к соглашению по энергетике в соответствии с Конституцией, ради продвижения стабильности и экономического благополучия в регионе в целом."

Министр Хаврами отправился в Хьюстон вскоре после посещения Вашингтона, что было частью программы визита делегации министров КРГ, которые провели встречи с официальными лицами правительства США, лидерами деловых кругов и аналитических центров.

В своем обращении к видным ученым Университета, доктор Хаврами сообщил, что он и делегация провели плодотворную неделю в Вашингтоне, выявив многие области, представляющие общий интерес, а также пути формирования будущего региона и Ирака.

Доктор Хаврами подчеркнул положительное влияние растущих энергетических отношений КРГ с Турцией. "Единство Ирака и отстаивание федеральной Конституции находятся в центре всей

дискуссии с Турцией, что будет беспроигрышным для всех заинтересованных сторон. Экономический рост подрывает геополитический экстремизм и конфликты", сказал Хаврами.

По его словам, преимущества успеха КРГ в развитии современной, прогрессивной нефтяной и газовой промышленности будет общим для всех иракцев.

"КРГ ищет конструктивный диалог с Багдадом, чтобы урегулировать все нерешенные вопросы о нефти и газе, на основе федеральной Конституции в качестве единственной жизнеспособной основой для единства Ирака", сказал д-р Хаврами.

Сунниты и шииты начинают инициативу по прекращению конфликта в Ираке

Суннитские и шиитские главы Ирака объявили инициативу "прекращения розни" после смертей и ранений десятков людей в стране за последние три дня в результате нападений, которые имели сектантские тенденции.

Как сообщает агентство "Shafaaq News", главы суннитского фонда, Абдул-Гафур Самарраи и шиитского фонда, Салех аль-Хайдари на совместной пресс-конференции призвали "иракских лидеров встретиться в пятницу в мечети Багдада, чтобы обсудить накопленный политический кризис".

Их совместное заявление предупреждает о "вредоносных схемах, предназначенных для того, чтобы втянуть страну в межконфессиональный конфликт и гражданскую войну". Заявление призывает "действовать быстро, чтобы закончить борьбу и обуздать заговор".

Лидеры обратились к политикам и сторонам конфликта с просьбой не быть "причиной" кровопролития иракцев".

Курдские боевики уходят из Турции

Курдские боевики начнут процесс вывода своих формирований с территории Турции 8 мая. Об этом в четверг заявил председатель Рабочей партии Курдистана Мурат Карайылан на пресс-конференции в североиракском районе Кандиль. Карайылан отметил, что освобождение заключённого лидера партии Абдуллы Оджалана и других боеви-

ков является условием отказа от оружия. Группы боевиков будут уходить в Иракский Курдистан. Председатель РПК также обратился к иностранным государствам с просьбой содействовать процессу нормализации отношений на турецко-курдском направлении. "Большинство убийств и похищений было совершено в начале 1990-х годов. Согласно турецким законам, привлечение к ответственности ограничено по времени. Поэтому, если в течении 20 лет за убийство никто не привлечён к ответу, то дело больше не рассматривают в суде. И сегодня, в 2013 году, время привлечения к ответственности за преступления, совершенные в те годы, подходит к концу,"— говорит эксперт Эмма-Синклэр Вебб из филиала "Human Rights Watch" в Турции. РПК совершила первый теракт на турецкой территории осенью 1984 года. За 29 лет вооружённого противостояния в Турции погибли тысячи человек : мирные граждане, военные, сотрудники полиции. Силы безопасности в свою очередь также уничтожили тысячи боевиков. Эти операции проводились на территории Турции и северного Ирака. В начале этого года турецкие власти начали переговорный процесс с отбывающим пожизненный срок тюремного заключения лидером РПК Абдуллой Оджаланом.

Оппозиционные партии Иракского Курдистана еще не определились со своими кандидатами на президентские выборы

Оппозиционные партии полу-автономного иракского региона Курдистан пока не решаются назвать своих кандидатов на региональные президентские выборы, в то время как партия действующего президента Масуда Барзани заявила, что он может найти способ обойти конституционные ограничения, мешающие ему баллотироваться на третий четырехлетний летний срок.

Оппозиционные партии договорились о "кандидате на должность (президента), но мы все еще должны решить, от какой партии кандидат поступит", сказал Мухаммед Хаджи, чиновник "Движения за перемены" (Горан), крупнейшей оппозиционной партии, имеющей 25 мест в 111-местном региональном парламенте. В интервью газете "Rudaw" он также сообщил, что глава его партии, Науширван Мустафа, "еще не решил, должен ли он баллотироваться на эту должность". Чиновники от двух других основных оппозиционных партий, "Исламской лиги Курдистана" (Komal) и "Исламского союза Курдистана" (ИСК), говорят, что они обсуждают, следует ли им выдвигать своих кандидатов.

Чиновник "Komal" заявил,

что партия рассматривает возможность выдвижения своего лидера Али Бапира, в то время как члены ИСК заявили, что их глава, Салахадин Бахадин, может выдвинуть свою кандидатуру.

"Я имею право баллотироваться на пост, но еще слишком рано принимать решение", сказал недавно Бахадин.

Сильная конкуренция на выборах, которые по распоряжению Барзани должны быть проведены не позднее сентября, как ожидается, сделает эти выборы одними из самых жарких в регионе.

Уже сейчас одна из самых горячих политических тем в трех провинциях региона на севере Ирака, который получил автономию после американского вторжения 2003 года, заключается в том, будет ли Барзани баллотироваться снова.

Его мощная "Демократическая партия Курдистана" (ДПК), которая вместе с "Патриотическим союзом Курдистана" (ПСК) регулирует Региональное правительство Курдистана (КРГ), заявила, что президент не принял окончательного решения, но, что есть законные способы, чтобы позволить ему присоединиться к гонке. Наблюдатели говорят, что, по всей вероятности Барзани, который остается популярным и завоевал 70 процентов голосов на выборах 2009 года, будет баллотироваться на следующий срок. Его возможным конкурентам уже сейчас предсказывают фиаско.

Керри: между РФ и США остаются разногласия по вопросу о том, как и когда Асад должен уйти

Между Россией и США "остаются разногласия по вопросу о том, как и когда президент Сирии должен уйти", однако "нет разногласий в плане необходимости прекращения конфликта". Об этом заявил госсекретарь США Джон Керри по итогам двусторонней встречи с главой МИД РФ Сергеем Лавровым, состоявшейся "на полях" заседания Совета Россия-НАТО. "Возможности для поиска дипломатических путей решения сирийского конфликта существуют, и мы изучаем их", - подчеркнул он. Керри также

добавил, что урегулирование сирийского конфликта "находится не в руках США, России или президента Башара Асада, а в руках народа Сирии", передает ИТАР-ТАСС. ***kurdistan.ru***

ДИПЛОМАТ

№ 14 (213) 29 Апреля - 5 Май 2013 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

ПОСЛЕДНЯЯ страница

Барзани высоко оценил энтузиазм Бешикчи к курдам

27 апреля 2013 Масуд Барзани, президент Курдистана, провёл встречу турецким историком и писателем Исмаил Бешикчием.

В ходе встречи с Барзани, Бешикчи выразил свою радость с улучшением Курдистана. Он указал на историю курдов, которые были в течение длительного времени боролись за свою свободу.

В ходе встречи, Барзани сказал: "курдский вопрос уже не является проблемой которой будут отказывать в решении. Враги пытались уничтожить курдский народ в прошлом, но курды получат свои права в 21 веке ».

Барзани также высоко оценил энтузиазм Бешикчи к курдам. Бешикчи является близким другом курдов и Курдистана в первую очередь он посетил Курдистана после своего освобождения в тюрьме. Профессор Исмаил Бешикчи является сторонником курдского народа в Турции. Он провел более 17 лет в турецкой тюрьме за свою позицию в поддержку курдского вопроса. Бешикчи является почетным членом Академии и курдского союза курдских писателей.

Барзани "заложить первый камень в фундамент стратегии Курдистана» в регионе

Эрбиль: Президент Курдистана Масуд Барзани заявил, что текущее время подходит для проведения / Национальная конференция / с участием всех сил Курдистана / четырех частей Курдистана /.

Он сказал это в письме, адресованном третьей Конференции молодежи из четырех частей Курдистана прошедшем в лагере Dumez для сирийских курдских беженцев в Duhok:

"Мы считаем, что настоящее время является целесообразным для проведения национальной конференции с участием всех сил Курдистана из четырех частей Курдистана".

Он добавил: "Давайте поставим камень в фундамент стратегии Курдистана в регионе на основе мира и сосуществования между народами." Барзани попросил курдскую молодежь, чтобы она "всегда была объединенной, как сейчас, объединенной общей целью, которая заключается в разработке политики которая будет служить молодежи во всех частях Курдистана".

Он продолжил: «Я думаю, очень важно, чтобы сообщить вам, что нынешняя ситуация является более подходящей, чем когда-либо, чтобы курдский народ добился больших перемен и благополучия в будущем." ***Юрий Набиев***

Курдская делегация посетит Багдад

Сегодня в здание правительства регионального Курдистана в Эрбиле прошло совещание, премьера Нечирвана Барзани с курдскими министрами и депутатами в Багдаде и некоторыми специалистами для сформирования делегации которая в понедельник посетить Багдад. Делегация, которая посетит Багдад,по словам курдского депутата в Багдаде,Махмуда Османа проведёт обсуждение проблем и нерешенных вопросов между Курдистаном и Багдадом, указывая на то, что основные темы, которые будут подниматься в Багдаде , является (Пешмерга, статьи 140, вопрос нефти и газа). Махмуд добавил: также будет диалог по вопросам Ирака в целом, и в частности вопрос о национальном партнерстве чтобы не исключались какие либо стороны из политического процесса, и решать финансовые вопросы между Эрбилем и Багдадом, так что надо дождаться результатов этих диалогов.

Нечирван Барзани: Политический процесс Курдистана будет оставаться безопасным

Курдистан будет оставаться безопасным для политического процесса и мирного развития, заявил премьер-министр Иракского Курдистана, Нечирван Барзани, в воскресенье во время церемонии вручения дипломов в университете полиции города Сулеймания.

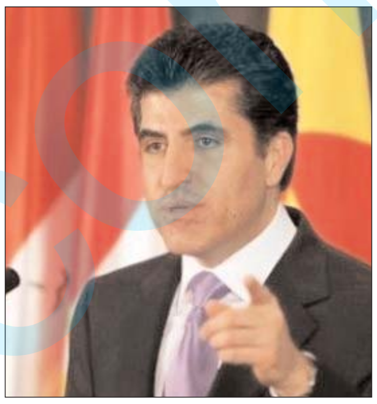

Премьер-министр Барзани принял участие в церемонии выпуска четвертой сессии полицейской академии в провинции Сулеймания совместно с Имадом Ахмедом, заместителем премьер-министра Курдистана.

Нечирван Барзани подчеркнул, что ответственность за безопасность Курдистана лежит на силовых структурах региона, и по этой причине Региональное правительство Курдистана работает над улучшением и поддержкой роли полиции в поддержании стабильности в регионе, которая приводит к мотивированию иностранных компаний и инвесторов приходить в регион.

Пешмерга введены в провинцию Киркук

Курдские военные силы пешмарга были введены на территорию провинции Киркук, Южного Курдистана. Этот шаг был совершен на фоне волны насилия, захлестнувшей Ирак.

В провинции Киркук были убиты 40 человек, пятая часть всех убитых в Ираке с середины недели.

«После консультаций с губернатором Киркука, «пешмерга» (курдские силы безопасности) получили приказ заполнить вакуум власти в провинции, в особенности в районе города Киркук», говорится в заявлении Джабара Явара,секретаря министра «пешмерга» в Иракском Курдистане.

«Наша разведка имеет сведения, что террористическая группировка планирует теракты на территории провинции, - сказал Явар. - Наша цель защитить жизнь граждан».

В Багдаде видят совсем иные цели развертывания курдских сил в Киркуке.

«В иракской армии видят в этом политический маневр, а не заполнение вакуума», сказал агентству «Франс Пресс» высокопоставленный офицер в Багдаде. ***ПСКмедиа***

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN
ÎMTÎYAZ Û SERNIVÎSAR:
TAHÎR SİLÊMAN
УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
ТАХИР СУЛЕЙМАН
Tel: +994 50 352-33-18

Azərbaycan şöbəsinin redaktoru:
Ramiz Cəbrayılov
Xüsusi müxbir:
Sakit ÇIRAQLI
Региональный корреспондент:
Усуб ТЕЙФУР
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

www.diplomata-kurdi.com
Ünvan: Bakı şəhəri 40, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17
Navnîsan: Bakû 40, soqaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17
Адрес: Баку 40, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnib və "Bəxtiyar-4" mətbəəsində çap olunmuşdur.
e-mail: hewler@mail.ru
Şəhadətnamə: NFŞ 005004966
BUSB-un Sabunçu rayon filialı
VÖEN 1800061582
H/h 438010000
Sifariş: 1500